

ZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV ZA VREDNOTE NOB SLOVENIJE

Sporočila

Številka 1
Januar 2012

VSEBINA ★ Sporočila št. 1, januar 2012

SLAVNOSTNI NAGOVOR PREDSEDNIKA REPUBLIKE SLOVENIJE DR. DANILA TÜRKA NA 55. PRIREDITVI PO STEZAH PARTIZANSKE JELOVICE - DRAŽGOŠE 2012 V POČASTITEV 70. OBLETNICE DRAŽGOŠKE BITKE	2	PISMO PREDSEDNIKA ZZB NOB SLOVENIJE VSEM ČLANOM ZDRUŽENJ IN DRUŠTEV BORCEV	19
GOVOR JANEZA STANOVNIKA	5	PISMO ZDRUŽENJEM	20
GOVOR GENMAJ. MAG. ALOJZA ŠTEINERJA, NAČELNIKA GENERALŠTABA SLOVENSKE VOJSKE, OB OBLETNICI POSLEDNJEGA BOJA POHORSKEGA BATALJONA	6	SPOROČILO PREDSEDSTVA ZVEZE ČLANSTVU IN JAVNOSTI OB PARLAMENTARNIH VOLITVAH 2011	21
SLAVNOSTNI GOVOR BRIGADIRJA DR. ANDREJA OSTERMANA NA SPOMINSKI SLOVESNOSTI NA GORELJKU	8	IZJAVA PREDSEDSTVA ZVEZE PO VOLITVAH	22
POVZETKI 2. SEJE GLAVNEGA ODBORA	10	ZZB PO VOLITVAH 2011	22
SKLEPI 2. SEJE GLAVNEGA ODBORA IN 4. SEJE PREDSEDSTVA O URESNIČEVANJU POBUD IZ RAZPRAVE NA SEJI GLAVNEGA ODBORA	16	SEZNAM PREDSTAVNIKOV(IC) POKRAJINSKIH SVETOV ZB V GLAVNEM ODBORU ZVEZE (pomotoma izpuščeni v prejšnji številki)	29
SPREMEMBA PRAVILNIKA O PRIZNANJIH ZZB NOB SLOVENIJE	17	INFORMACIJA O FACEBOOKU ZB V LETU 2011	29
RAZPIS O PRIJAVI ZA SEMINARJE VODSTEV ORGANIZACIJ ZB IN DRUGIH ČLANOV V LETU 2012 ...	17	POROČILO O UDELEŽBI NA SLAVNOSTNI SEJI SUBNOR SRBIJE V BEOGRADU OB 70. OBLETNICI VSTAJE NARODOV SRBIJE	30
DOKUMENTI ZB O PARLAMENTARNIH VOLITVAH	19	PODELITEV ZLATE PLAKETE ZZB ZA VREDNOTE NOB SLOVENIJE VELEPOSLANIŠTVU RUSKE FEDERACIJE V RS	32
		SPOMINSKA SLOVESNOST NA OSANKARICI	33
		SPOMINSKA SLOVESNOST OB 70. OBLETNICI DRAŽGOŠKE BITKE	34

SLAVNOSTNI NAGOVOR PREDSEDNIKA REPUBLIKE SLOVENIJE DR. DANILA TÜRKA NA 55. PRIREDITVI PO STEZAH PARTIZANSKE JELOVICE - DRAŽGOŠE 2012 V POČASTITEV 70. OBLETNICE DRAŽGOŠKE BITKE, DRAŽGOŠE, 8. JANUAR 2012

Spoštovane borke in borci narodnoosvobodilnega boja, spoštovane predstavnice in predstavniki veteranskih in domoljubnih organizacij, državljanke in državljani Republike Slovenije, te dni mineva sedemdeset let od dražgoške bitke, ki je bistveno zaznamovala našo

Foto: mag. Aleš Nanut, TVVI

zgodovino, in ki se je danes spominjamo z največjo spoštljivostjo.

Upor proti okupatorju in narodnoosvobodilni boj med drugo svetovno vojno sta bila najpogumnejše dejanje v vsej zgodovini slovenskega naroda. Upor proti okupatorju je bil odločno dejanje naroda, ki je razumel, da mora svoj obstoj in svojo prihodnost braniti z orožjem v roki in za ceno tveganja življenj svojih sinov in

hčera. To je bilo junaško dejanje in izraz visoke politične zrelosti naroda.

Tu, na teh dražgoških pobočjih se je pred sedemdesetimi leti bila ena prvih bitk narodnoosvobodilnega boja. Spomin nanjo je spomin na izjemen pogum borcev, na izjemen politični pomen bitke in na izjemno trpljenje ljudi, vaščanov Dražgoš.

Bitka je imela poleg vojaškega še posebej velik psihološki in politični pomen. V času, ko je bila nacistična vojaška moč še vedno videti nepremagljiva, je dajala jasen znak o tem, kako velik je duh odpora na Slovenskem. V evropskih razmerah je ta duh odpora šele tlel, ponekod, tudi na slovenskih tleh, pa se je že razplamtel do močnega oboroženega boja. Dražgoška bitka je tudi danes, kot je to opisal dr. France Bučar, »... veličasten spomenik nezlomljivosti narodnega duha in volje do življenja v razmerah, ko na obzorju ni bilo videti nobene iskrice upanja«.

Spomin na dražgoško bitko pa je tudi spomin na žrtve velikega vojnega zločina. Okupator se je znesel nad civilnimi prebivalci, vaščani, s pobjem, s požigom vasi in z izseljevanjem preživelih. Tega vojnega zločina nad civilnim prebivalstvom ni upravičevala nobena vojaška nuja in ga ni dovoljevalo prav nobeno pravilo vojnega prava. V zgodovinskem spominu bo za vselej ostal zapisan kot sramotno, zločinsko dejanje okupatorske vojske.

Dražgoška epopeja je bila velika preizkušnja za ljudi teh krajev in za slovenski narod, hkrati pa je bila tudi del gigantskega spopada, vojne drame, ki je zajela ves svet. Druga svetovna vojna ni bila le velika vojna z velikim trpljenjem, ki ga prinašajo vojne, bila je spopad, ki je odločal o moralni usodi in razvojni prihodnosti celotnega sveta. Na strani odpora proti fašizmu in nacizmu je bilo treba zbrati vso voljo in moč, mobilizirati vse sile in poiskati vse zaveznike. Taktiziranje in zanašanje na to, da bo vojno izbojeval kdo drug, je bilo vojaško nemogoče in politično prazno. Civilizirani, boljši svet je bilo mogoče zgraditi samo na podlagi zmage nad nacizmom in fašizmom.

V Sloveniji smo ponosni na prispevek borcev narodnoosvobodilnega boja v skupnem boju zaveznikov proti nacizmu in fašizmu. Slovenski narod je s tem bojem stopil na prizorišče zgodovine kot suveren narod, kot del svetovne koalicije Združenih narodov. Četudi smo v formalnem pogledu postali član Organizacije združenih narodov šele nekaj desetletij kasneje, po vzpostavitvi polne neodvisnosti in suverenosti, se je naša zgodovinska udeležba v svetovni organizaciji izoblikovala že veliko prej - ob njenih prvih nastankih, takrat, ko je bilo to najtežje in najbolj nujno. Prispevek, ki ga je slovenski narod s svojim bojem dal sodobni Evropi in sodobni svetovni ureditvi, je pomembna podlaga naše današnje državne suverenosti, našega današnjega položaja v Evropi in v svetu in naše današnje samozavesti. In Dražgoše so simbol vsega tega.

Zato je tudi prav, da se vsako leto spominjamo dražgoške bitke. Letošnja proslava je že petinpetdeseta po vrsti. To je lep jubilej in priložnost za srečanja številnih ljudi iz vseh krajev Slovenije in zamejstva. Zahvaljujem se Dražgošanom in vsem tistim, ki skrbite za ohranjanje spomina na dražgoško bitko in za vsakoletna srečanja.

Posebej pa čestitam vsem udeležencem pohodov po stezah partizanske Jelovice in med njimi zlasti »pohodnim rekorderjem«, ki ste se že več desetkrat udeležili pohodov. Z leti postaja dražgoško srečanje vse bolj sproščeno, športno in rekreativno, hkrati pa ostaja močan in pristen izraz našega spoštljivega spomina na dražgoško bitko.

Prav ta spoštljivi spomin na epopejo narodnoosvobodilnega boja zahteva od nas, da resno razmislimo o temeljnih sporočilih spominskih slovesnosti. Med temi sporočili je za naš čas še posebno pomembno razumeti sposobnost slovenskega naroda, da je v najtežjih trenutkih svoje zgodovine, med drugo svetovno vojno, v času, ko mu je grozilo uničenje, vzel svojo usodo v lastne roke in prelomil s svojo dotedanjo pasivno tradicijo. To je bilo veliko dejanje narodove zrelosti in volje.

V dvajsetem stoletju je bila ta sposobnost slovenskega naroda dokazana dvakrat. Sposobnost prelomiti s preteklostjo – ko so za to resnični razlogi in pravi trenutek – smo v Sloveniji znova dokazali pred dvema desetletjema, v času razkroja Jugoslavije in zgodovinske odločitve za našo neodvisnost, za suvereno republiko Slovenijo. Tudi takrat smo bili uspešni.

Od takrat naprej je odgovornost za našo usodo v naših rokah. V času, odkar imamo lastno državo, smo dosegli veliko, hkrati pa nismo uspeli rešiti mnogih problemov. Izboljšali smo naš materialni položaj in raven blaginje. Postali smo del Evropske unije, te velike družine evropskih narodov, ki je nastala, da bi vsem svojim članom zagotovila mir, blaginjo in učinkovito, dejansko zaščito človekovih pravic. Postali smo del zavezništva Nata, z namenom utrditi lastno varnost in prispevati k utrjevanju širše mednarodne varnosti. Danes je naša država priznana in spoštovana – hkrati pa tudi na veliki prizkušnji. Tako doma kot tudi na mednarodni ravni opažamo vse močnejšo nujo po spremembah.

V naši domači praksi moramo marsikaj spremeniti. Potrebujemo razvojne usmeritve, ki bodo mladim omogočile dobro perspektivo prihodnosti, starejši generaciji pa varno in dostojanstveno starost. Potrebujemo spremembe v ureditvi trga dela. Potrebujemo boljše delovanje državnih organov na vseh ravneh in močnejše spodbujanje projektov, ki prinašajo razvoj. Potrebujemo kar najboljše pravosodje. Potrebujemo učinkovit boj proti korupciji. Odločno moramo zavračati vse vrste potvarjanja zgodovine.

Pomembne, konkretne in takojšnje naloge imamo pri zagotavljanju pogojev za naš gospodarski in socialni razvoj. Proračunski primanjkljaj moramo zmanjšati in ustaviti rast državnega dolga. Okrepiti moramo podjetnost in inovativnost.

Vse to so uresničljive naloge. Da pa bi jih v resnici dobro opravili, potrebujemo dobro upravljanje države. Pred dnevi

sem predlagal mandatarja za sestavo nove vlade Republike Slovenije. Politične stranke v državnem zboru imajo zdaj veliko odgovornost, da uspešno dokončajo pogajanja o sestavi vladajoče koalicije. Potrebujemo vlado, ki bo delovala skladno, ki bo operativna, in ki bo sposobna soočiti se z najnujnejšimi nalogami našega časa.

Potrebujemo pa še nekaj več. Potrebujemo boljše razumevanje tistih nalog in reform, ki so odločilnega pomena za naš dolgoročni razvoj, in ki se jim morajo posvetiti vse politične stranke in vsi organi naše države. Nekatere med temi reformami zahtevajo sodelovanje prav vseh – političnih strank, sindikatov, delodajalcev in organizacij civilne družbe. Spremembe referendumске ureditve, pokojninska reforma in reforma trga dela bodo zahtevale najširšo podporo in močan dogovor, ki bo zavezoval vse. Resna razprava o potrebnih reformah bo tudi odgovorila na vprašanje, kašne spremembe ustave potrebujemo.

Od nove vlade bomo pričakovali kakovostne predloge, ki naj omogočijo takšno resno razpravo o reformah. Od vseh političnih strank bomo pričakovali odgovorno udeležbo v razpravi. Osrednje mesto dogovarjanja mora dobiti naš parlament, naš državni zbor, ki ni le tribuna politične razprave in mesto zakonodajne moči. Sedanje reformne naloge kličejo k vlogi državnega zbora kot dejavnika strateških, morebiti celo zgodovinskih odločitev.

Potrebujemo torej zavezništvo za reforme, predvsem pa voljo in pripravljenost vseh političnih sil, da stopijo na pot potrebnih dogovorov. To ni politična fraza ali klic k iluzorni enotnosti. Smo pluralna družba, ki razume, da jo mnenjski pluralizem bogati, in da mora biti pripravljena in sposobna živeti z razlikami – tako s tistimi, ki jih prinaša današnji čas, kot tudi z onimi, ki ji jih je zapustila zgodovina. Vsaka pot k enotnosti se začne s priznanjem razlik. Toda prava pot naprej zahteva iskreno iskanje kompromisa in skupnega imenovalca – v našem času sporazuma o najpomembnejših reformah. Prav v tem je

pred nami velik izziv – izziv doseči zgodovinski kompromis o ključnih reformah in o rešitvah, ki bodo zagotovile dolgoročni razvoj prihajajočim generacijam.

Naša sposobnost sporazumevanja o teh nalogah in potrebnih rešitvah bo sodobno merilo naše zrelosti in poguma, ki ju potrebujemo tako doma kot tudi na mednarodni ravni. Evropska unija se nahaja pred pomembnimi vprašanji in v iskanju odgovorov moramo biti aktivni. Tudi za te naloge se moramo usposobiti. In prav naša sposobnost soočiti se z lastnimi problemi, prav naša sposobnost spodbuditi potrebne reforme bo najboljše zagotovilo za uspešno delovanje na mednarodni ravni, v Evropski uniji in povsod drugod.

Spoštovani,

izzivi današnjega časa so veliko manj nevarni od tistih iz vojnega časa. So pa bolj zapleteni. Toda tudi v današnjih razmerah potrebujemo zrelost in pogum – pogum za soočenje s problemi, pogum za priznanje razlik in pogum za iskanje skupnega. Tudi zato nam je sporočilo Dražgoš danes tako dragoceno. Poiščimo v sebi potrebno moč, zrelost in pogum! Bodimo vredni spomina na dražgoške junake in dražgoške žrtve!

★★★

GOVOR JANEZA STANOVNIKA

V DRAŽGOŠAH 8. JANUARJA 2012

Predsednik republike,
spoštovani spominski zbor,
tovarišice in tovariši!

Hvaležen sem usodi, ki mi je namenila privilegij, da vas lahko ob tej 70. obletnici dražgoške bitke in tragedije pozdravim v imenu predsedstva ZZB.

Dražgoše so simbol slovenstva, simbol trpljenja, junaštva, ustvarjanja slovenske suverenosti. V trpljenju in boju so se rodile in utrdile vrednote, na katerih je zgrajena naša neodvisna država.

Foto: mag. Aleš Nanut, TVM

Na začetje Selškovega doma, kjer je zasedal kočevski zbor, smo zapisali Cankarjeve besede: »Narod si bo sodbo pisal sam!« Ko so prišli Nemci in domobranci, so v ta napis streljali in še danes so tam ostanki teh streljav, toda slovenski narod si je svojo sodbo in usodo pisal sam in si jo tudi bo pisal sam. Nista nas zlomila ne Hitler ne Mussolini, pa sta hotela pri nas zgraditi kolaborantsko koalicijsko oblast. Ni nas zlomil Stalin, ki nam je pošiljal resolucije, s katerimi je hotel utrditi svojo oblast, pa smo mu rekli ne. Rekli smo ne Miloševiću. Hrabri borci za osamosvojitve so rekli ne Kadijeviću in Adžiću in njihovim tankom in njihovim letalom. Ne smo rekli tudi Črni internacionali, ki nam je 19. julija 2010. leta poslala podobno resolucijo, kot so nam jo 1948. leta pošiljali iz Bukarešte, in tako smo ostali neodvisna, samostojna država, kjer naš narod odloča o svoji oblasti in o svoji vladi.

Spoštovani predsednik republike,

nedavno ste izročili mandat za sestavo nove vlade relativnemu zmagovalcu na volitvah, ki je dobil narodovo zaupanje. Želimo mu vse najboljše, da bi tako, kot je rekel Prešeren, z vsemi, ki v srcu dobro mislijo, sestavil vlado, ki nas bo vodila v teh težkih časih, ki so pred nami. Žal si je pa ameriški ambasador, smatrajoč, da predstavlja svetovnega hegemon, vzel pravico, da sklicuje nekakšno fantomsko koalicijsko oblast, in ker se vsaj dva od povabljenih na to nedostojno povabilo nista odzvala, take fantomske koalicije ni uspel sestaviti. In spet me dejanje tistih, ki so se povabilu

odzvali, spominja na Cankarja, ki bi ob tem dejal: »Hlapci, za hlapce rojeni, za hlapce vzgojeni, gospodar se menja, bič pa ostaja, ker je hrbet biča voljan in željan.« In ni mu bilo tega dovolj, ampak si je zamislil novo manipulacijo, da bi zgradil nekakšno vlado narodne enotnosti, brez naroda. In spet smo rekli ne, ne takih manipulacij, ne koalicije voljnih, ampak koalicijo narodu zvestih. Obračam se na vas, predstavnike tiskanih in elektronskih medijev, sporočite našim ljudem in svetu, da smo na svoji zemlji svoj gospod in da iz te zemlje ne bodo nikdar napravili »banana republike«.

Smrt fašizmu, svoboda narodu.

★★★

GOVOR GENMAJ. MAG. ALOJZA ŠTEINERJA, NAČELNIKA GENERALŠTABA SLOVENSKE VOJSKE, OB OBLETNICI POSLEDNJEGA BOJA POHORSKEGA BATALJONA

OSANKARICA, 7. JANUAR 2012

Lepo pozdravljeni vsi skupaj, čeprav ne vem, ali me boste lahko vsi tudi slišali, glede na to, da smo prišli v tako velikem številu.

Vrsto let se prvo ali drugo januarsko soboto zbiramo tukaj pri Treh žeblih na Osankarici. In potem nas naši glasovi, domoljubne pesmi in šumenje pohorskih smrek napolnijo s ponosom in spoštljivim spominom ter zanosom, ki ga odnesemo domov. In vedno znova se vračamo, da se prepričamo, kdo je še med nami, ali zmoremo pot, da preverimo, kako je s koreninami, ki rastejo iz te zemlje.

Foto: arhiv MORS

Jutri, 8. januarja, bo minilo 69 let, od kar je tukaj padlo 69 slovenskih borcev in bork, med njimi tudi otrok. Zato imamo vtis, da so na tleh, prepojenih z uporniško krvjo, zrasle močne korenine in so drevesa bolj stabilna in kljubovalna. V resnici pa te korenine predstavljamo tudi mi in jih krepimo z zgodbami o poslednjem boju Pohorskega bataljona, o Šarhu in Šarhovich svojcih, o boju za svobodo v času okupacije, pa tudi o vojaki in veteranih vojn in današnji vojski, ki se mora zavedati korenin in jih ohranjati, če ne želi, da bo izbrisana z družbenega prizorišča in iz spomina ljudi.

Nemci so v akciji za uničenje bataljona uporabili razpoložljive policijske čete, redno vojsko in vermane, skupaj okoli 2000 mož ali skoraj trideset na enega partizana. V jekleni obroč so stisnili Pohorski bataljon, ki je imel na tem mestu svoj zimski tabor. Nihče od borcev in bork ni preživel napada, tudi zajeti ranjeni partizan je bil kasneje ustreljen. Obkoljeni borci so vedeli, da je treba iz obroča, da se je treba prebiti v svobodo, svoboda pa vedno znova rodi pogum. 8 januarja 1943 ta pogum ni bil dovolj in vojna usoda je bila povsem na drugi strani. Ko govorimo

o tragediji Pohorskega bataljona, redko omenjamo, da so bili tudi na nasprotni strani v rezervnih policijskih enotah in vermanšaftu vojaki slovenske narodnosti. To kaže na tragedijo vojn na slovenskih tleh in posebej druge svetovne vojne. Zaradi tega je legenda o Pohorskem bataljonu toliko bolj boleča. Je pa tudi poučna, saj kaže na čas, ko si moral biti na eni strani in je bil vsak proti vsakemu, ter je bilo malo možnosti, da nisi bil vključen v sovražstvo ali celo uničevanje nasprotnika. To navajam, ker je pomembno za razumevanje te preplete druge vojne in vojn na sploh.

V oblikovanju in delovanju Pohorskega bataljona pa tudi v njegovem zadnjem usodnem spopadu je pomemben del slovenskih vojaških korenin. Korenin, ki so jih ustvarili slovenski domoljubi s svojim uporništvom, neuklonljivostjo in žrtvami v boju proti nacistični okupatorski oblasti. Upornost in domoljubje bork in borcev Pohorskega bataljona sta bila povezana z Alfonzom Šarhom in njegovimi tremi mladoletnimi sinovi. Alfonz Šarh se je ob koncu prve vojne pridružil borcem, ki so prišli na pomoč generalu Maistru v Maribor leta 1918, in zatem tudi po okupaciji 1941 nadaljeval tisto, kar je bilo v slovenski vojaški duši: boriti se za svoje, svojo zemljo in narod. Skupaj s Šarhi se je tu končala pot pogumnih in vztrajnih, ki so za svobodo dali tisto najdragocenejše – svoje življenje.

S tem se preizkušnje za slovenski narod in naše vrednote v zgodovini še niso končale. Bilo jih je še veliko, preden se je končala druga svetovna vojna. In sledile so druge. Ena pomembnih preizkušenj je bila tudi osamosvojitve Slovenije. Lani smo praznovali njeno 20. obletnico. Pri zgodovinskem procesu nastajanja naše države smo navajali pomen Maistra in njegovih bojev za severno mejo leta 1918 in 1919, upor in narodnoosvobodilni boj iz časov druge vojne ter priprave na osamosvojitve in vojno za samostojno Slovenijo 1991. Velikokrat smo se spraševali tudi, kaj smo se iz izkušenj naših prednikov naučili in

ali nam to lahko pomaga v prihodnosti. Ponovno lahko povemo, da se zavedamo naših korenin, da cenimo vsa prizadevanja za svobodo in enakopravnost, da smo zaskrbljeni, ker imamo pozabljen odnos do vojaške zgodovine in domoljubja.

Zato tukaj kličemo k domoljubju in odgovornosti do zgodovine pa tudi do naše prihodnosti.

Pri spominskih slovesnostih, kot je današnja, je prav, da sodeluje tudi Slovenska vojska.

Kadar se vojaki znajdemo na nekdanjih bojiščih, se glasno ali zase sprašujemo, kako bi ravnali mi in kako bi sami preživeli v podobnih okoliščinah. Današnje generacije vojaških profesionalcev imajo drugačno razumevanje dogodkov iz preteklosti, vendar je prepoznavanje poguma in srčnosti tisto, kar je tudi današnjim poveljnikom in pripadnikom dober zgled in jim daje moč. Zato bi želel, da bi bil pomen, ki ga simbolizirajo pohorski borci in borke, zasidran tudi v zavesti ne samo vojakinj in vojakov Slovenske vojske, ampak tudi državljanek in državljanov Republike Slovenije.

Organizatorjem in številnim prostovoljcem se zahvaljujem za pripravo današnje slovesnosti in povabilo za nagovor, še zlasti pa za ohranjanje spomina na borke in borce Pohorskega bataljona. Zahvaljujem se tudi vsem vam, ki ste danes prišli počastiti spomin nanje. Zahvala pa gre tudi mojim poveljnikom in poveljnicam ter ostalim pripadnikom naše vojske, ki so me spremljali na pohodu in na slovesnosti.

Spoštovani pohodniki, sorodniki borcev Pohorskega bataljona, borci in simpatizerji narodnoosvobodilnega boja, veterani Zveze veteranov vojne za Slovenijo in policijskega veteranskega združenja Sever, predstavniki častniške organizacije in pripadniki Slovenske vojske ter cenjeni župani in gospa ministrica za obrambo,

borci in borke Pohorskega bataljona so si zaslužili častljiv spomin, ker je njihovo uporništvo čisto, ideološko neomadeževano in ker so v prizadevanjih za svobodo dali svoja življenja. To nam tudi danes

lahko daje moč in trdnost.

Trije žebliji so spomenik, prostor poslednjega bojišča in nadomestek grobišča Pohorskega bataljona. Zato prihajamo sem, da izrazimo ponos nad njihovim bojem za svobodo in se zavemo korenin, se priklo-nimo in položimo vence ter povemo: Slava njihovemu spominu.

Hvala vsem.

★★★

SLAVNOSTNI GOVOR BRIGADIRJA DR. ANDREJA OSTERMANA NA SPOMINSKI SLOVESNOSTI NA GORELJKU

(POKLJUKA) 17. 12. 2011

Spoštovane borke in borci, spoštovane veteranke in veterani vojne za samostojno Slovenijo in ostali cenjeni gostje, lepo pozdravljeni!

Vesel sem, da sem lahko danes z vami, še posebej zato, ker ste mi dali priložnost, da lahko skupaj obudimo spomine na dogodek, ki se je pred 68 leti zgodil na tem mestu.

Tradicionalna srečanja borcev pa so tudi priložnost za krepitev domovinske zavesti in obujanje spominov na čas narodnoosvobodilnega boja.

Slovenski narod ima bogato zgodovino in v tej zgodovini se je moral velikokrat dokazati, in to tako med prvo in drugo svetovno vojno ter v vojni za Slovenijo leta 1991. Po prvi svetovni vojni smo poleg diplomacije tudi z vojaško silo začeli postavljati temelje za prihodnost Slovenije. Tako se spominjamo generala Rudolfa Maistra in njegovih borcev ter bojev, ki so jih bili za našo severno mejo. Spominjamo se fašističnega nasilja nad Primorci in odločnega odpora organizacije TIGR. Spominjamo se ustanovitve

Foto: Vida Markovc

in delovanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda kot dejanja odpora zoper grožnjo fašizma in nacizma ter zatem aktivnega partizanskega odpora v narodnoosvobodilnem boju. Spominjamo se tudi odpora proti odvzemu orožja Teritorialni obrambi, ustanovitve Manevske strukture narodne zaščite leta 1990 in 1991, ko sta Teritorialna obramba in Milica, ki so ju podpirali tudi drugi državni organi in inštitucije ter ostalo prebivalstvo, ustvarili učinkovit obrambni sistem, ki je porazil Jugoslovansko ljudsko armado. Skupaj smo zmogli in zmagali v vojni za Slovenijo.

Prav naše nenehno dokazovanje, vztrajnost in odločnost v posameznih trenutkih so nam omogočili, da danes živimo svobodno, v Evropski uniji, v kateri postajajo državne meje vse manj pomembne in dobivajo novo vsebino ter smisel sožitja med različnimi narodi. Nacionalne identitete v tem prostoru dobivajo vsak dan nove razsežnosti ter možnosti za pravico do drugačnosti v državljanskih vrednotah, jeziku in kulturi. Zagotavljanje večje nacionalne varnosti pa nam zagotavlja tudi članstvo v zavezništvu zveze Nato.

Ko se spominjamo pomembnih dogodkov iz naše preteklosti, ki so nas pripeljali v svobodo in samostojnost, moramo med te pomembne dogodke narodnoosvobodilnega boja uvrstiti tudi dogodek, ki se je zgodil na tem mestu, kjer smo se danes zbrali. Pred 68 leti, 15. decembra 1943, je pod streli nemškega okupatorja v Lovčevem hotelu in v njegovi okolici padlo kar 79 borcev 3. bataljona

Prešernove brigade. Boj teh partizanov je bil silovit in kot je zapisano v knjigi avtorja Mileta Pavlina *V ognju in snegu*: »Od daleč so lahko le opazovali, kaj se godi okoli hotela. Po snegu je ležalo vse več trupel mrtvih partizanov. Črne človeške sence so skakale skozi vrata, napravile po nekaj opotekajočih se korakov po snegu, nato se je sneg okoli njih od svinčenk kar zaprašil, sence so se sesedle in obležale. Skozi okna hotela pa so švigali plamenčki iz partizanskih pušk in mitraljezov: torej se bataljon še upira.«

Tudi ta dogodek, ki se je zgodil tukaj, na Goreljku na Pokljuki, je eden od mnogih na Gorenjskem in je posledica pravilne odločitve za aktivni upor zoper okupatorja, ki je tudi Gorenjsko pripravljal za priključitev k nemškemu rajhu. Prav zaradi odločnega in učinkovitega odpora slovenskega naroda je moral nemški rajh to namero odložiti in je nikoli ni dokončal, saj je bil pred tem dokončno poražen. Upor proti okupatorju je bilo odločno dejanje slovenskega naroda, ki se je zavedal, da mora svoj obstoj na domači slovenski zemlji braniti tudi z orožjem v roki in s tem tvegati tudi življenje. To je bilo hrabro dejanje tako posameznika kot naroda. Prav zato je taka drža borcev in bork pripomogla k dokončnemu zlomu okupatorja na slovenskih tleh. Po zmagi so ostali tudi grenki spomini, ki nove generacije opominjajo na vse grozote, ki jih prinaša vojna.

Letošnje leto je za nas še posebej pomembno, saj praznujemo 20. obletnico nastanka naše države Republike Slovenije, nastanek Slovenske vojske, 20. obletnico vojne za Slovenijo in odhod zadnjega vojaka Jugoslovanske ljudske armade iz Slovenije. Prav odhod zadnjega vojaka Jugoslovanske ljudske armade iz Slovenije 26. oktobra 1991 je pomembno zgodovinsko dejstvo, ki je zaključilo naš takratni boj in nam dokončno odprlo svobodno pot v našo prihodnost. Svoboda je ena od najvišjih vrednot. Svoboda in samostojnost nista nikoli podarjeni, treba si ju je izboriti in to je tudi slovenski narod zmoget in storil.

Tako kot smo se v narodnoosvobodilnem boju uprli tehnično in številčno močnejšemu okupatorju, smo se po 50 letih znova uprli in v vojni za Slovenijo zmagali ter s tem izpolnili še zadnji pogoj za dokončno mednarodno priznanje samostojne Republike Slovenije. Uresničili smo svoje dolgoletne sanje po samostojni in neodvisni državi. Zavedati se moramo, da se ne bi mogli braniti in zmagati niti v narodnoosvobodilnem boju niti v vojni za Slovenijo, če se v teh zgodovinsko prelomnih trenutkih ne bi pravočasno pripravili ter zbrali dovolj potrebne enotnosti. Za narodni napredek so potrebni vizija, enotnost, volja, vztrajnost, odrekanje in tudi žrtve. Vse to je slovenski narod imel in zmoget v svojih zgodovinsko prelomnih trenutkih.

V Slovenski vojski vemo, da mora vsaka sodobna vojska negovati in spoštovati svojo zgodovino in tradicijo. Zavedamo pa se tudi svojih korenin in zato ohranjanju vojaškega spomina na pomembne dogodke iz naše zgodovine posvečamo posebno pozornost. Naša naloga je, da negujemo zgodovinski spomin na herojska dejanja ter se učimo na izkušnjah in zgledu, kako se je treba postaviti v bran svojega naroda in domovine. Negujemo tradicijo in vrednote, kot so domoljubje in hrabrost, povezane z boji za severno mejo, narodnoosvobodilnim bojem in osamosvojitveno vojno za Slovenijo leta 1991.

Danes je varnostno okolje drugačno, saj se je v zadnjih letih bistveno spremenilo, to potrjuje tudi Resolucija o strategiji nacionalne varnosti, v kateri ni več prepoznati kratkoročne ali dolgoročne vojaške ogroženosti Republike Slovenije, temveč druge oblike ogrožanja, kot so kriminal, terorizem in naravne nesreče.

Prav v tem spremenjenem mednarodnem varnostnem okolju ima danes Slovenska vojska pomembno mesto. V letih svojega obstoja je opravila veliko dela in tako zagotavljala vojaško varnost Republike Slovenije. Vloga Slovenske vojske se spreminja tako, kot se spreminja mednarodno varnostno okolje. Tako Slovenska

vojska že štirinajsto leto deluje v različnih mednarodnih operacijah in misijah, s čimer prispeva h kolektivni obrambi, saj se varnost danes zagotavlja tudi z delovanjem zunaj meja naše domovine. V teh štirinajstih letih si je Slovenska vojska pridobila bogate in dragocene izkušnje. Sledi spremembam, z delovanjem v mednarodnem okolju pa dokazuje, da je sodobna vojska. Z znanjem in izkušnjami se lahko primerja tudi z velikimi vojskami večjih partnerskih držav. Odlikujejo jo majhnost, dobra opremljenost, usposobljenost in odgovornost do zadanih nalog. Vključena je v mednarodne operacije in misije Nata, EU in OZN. Prisotna je na Kosovu, v Bosni, Afganistanu, Libanonu in drugod, kjer je enakovredna partnerica drugim vojskam zaveznitva. Sodeluje v zaščiti in reševanju in pomaga pri odpravi posledic naravnih in drugih nesreč. Tudi v prihodnje Slovensko vojsko čakajo novi izzivi, saj se mednarodno varnostno okolje nenehno spreminja.

Za slovenski narod je pomembno, da v tem mednarodnem okolju negujemo in ohranjamo naše državljanske vrednote, zlasti tiste, ki so nam omogočile, da smo kljub majhnosti ostali na tem geografskem prostoru, obdržali svoj jezik in kulturo. Posebno mesto med temi vrednotami zasluži naše domoljubje do prelepe Slovenije. Kot je zapisal Ivan Cankar: »Lahko iščete po vsem svetu, nikjer ne boste na prostoru, velikem kot je Slovenija, našli skupaj toliko naravnih lepot.« Če se bomo vsi skupaj dovolj zavedali, kako pomembno je domoljubje do Slovenije, ga gojili ter prenašali na mlade, se nam ni treba bati za našo prihodnost. Naša dolžnost in zaveza pa sta, da ne pozabimo vseh pogumnih hčera in sinov slovenskega naroda, ki so si stoletja prizadevali in se bojevali za obstoj slovenskega naroda in za življenje v samostojni in demokratični Republiki Sloveniji.

Spoštovane borke in borci, dovolite mi, da se vsem vam, ki ste sodelovali v narodnoosvobodilnem boju, spominjamo pa se tudi vaših vojnih tovarišic in tovarišev, ki

so žrtvovali svoje življenje, in drugih, ki jih danes ni več med nami, zahvalim za vaš in njihov prispevek v boju zoper okupatorja.

Organizatorjem se zahvaljujem, da so mi dali priložnost spregovoriti na prireditvi, ki obuja spomine na čas iz naše zgodovine, ki je pomembno prispeval k ohranjanju in razvijanju naših skupnih državljanskih vrednot.

Ob tej priložnosti bi vam rad izrekel tudi čestitke ob bližajočem se državnem prazniku, dnevu samostojnosti in enotnosti, ter vam zaželel vesele božične in novoletne praznike.

Hvala.

POVZETKI 2. SEJE GLAVNEGA ODBORA

Janez Stanovnik, predsednik Zveze: Ob novem letu 2012

Ob novem letu se je predsednik ob dobrih željah članstvu zadržal tudi ob poglobitvinih problemih s političnega in ekonomskega področja. Ti so v razširjeni dokumentirani obliki objavljeni v prispevku v teh Sporočilih pod naslovom ZZB po volitvah 2011 in jih zato na tem mestu ne ponavljamo.

Slavko Grčar, podpredsednik Zveze: Uvodna beseda k programu nalog ZZB NOB Slovenije za leto 2012:

V uvodu programa smo zapisali, da bo ZZB NOB Slovenije v svojih organih in delovnih telesih ter v tesnem sodelovanju z združenji in drugimi našimi organizacijami tudi v letu 2012 uresničevala naloge v javnem interesu pri ohranjanju vrednot NOB, nadalje pri ustavno varovanih zakonskih pravicah udeležencev NOB, vojnih invalidov in žrtev vojnega nasilja ter na področju skrbi za vojna grobišča in spominska znamenja. Pri tem se bo tudi

javno odzivala ob pomembnejših družbenopolitičnih vprašanjih, povezanih z vrednotami in dogodki NOB.

V tem okviru vsebuje program številne usmeritve in naloge. Predvidevamo, da bo pri njihovem uresničevanju sodelovalo vseh 77 združenj s 705 krajevnimi organizacijami in 40 odbori enot in služb NOV in POS, vseh 14 pokrajinskih svetov in večina od 47.000 članov, kolikor jih je v vseh teh naših organizacijah na terenu. In še naprej računamo s tesnim prijateljskim sodelovanjem z organizacijami veteranov iz osamosvojitvene vojne 1991, z drugimi organizacijami civilne družbe, tudi s političnimi strankami, kadar gre za skupne interese, in z vodstvi občin, ki v veliki večini tvorno sodelujejo z nami. Še bolj bi bili radi povezani tudi z mediji vseh vrst na državni in lokalni ravni.

Med naše skupne najobsežnejše naloge vsekakor spadajo proslave ob najpomembnejših dogodkih iz NOB, letos še posebej ob 70. obletnici dogodkov iz leta 1942, zlasti tistih, ki so povezani z veliko roško italijansko ofenzivo, tem nezaslišanim krvoločnim zločinskim dejanjem fašističnih okupatorjev. Ocenjujemo, da bo vseh proslav kakih 300, spremljanih tudi s 50 pohodi po partizanskih poteh, in okoli 700 komemoracij, zlasti ob 1. novembru – dnevu mrtvih. V letu 2011 se je vseh naših prireditev udeležilo okoli 250.000 državljanov, marsikje tudi veliko mladih, kar nas še posebej veseli. Upamo, da bo tako tudi v naslednjem letu. Seveda moramo ob vsem tem spoštovati dogovorjena priporočila o smotrnosti in racionalnosti, da bi vsaka prireditev pomenila prispevek k ohranjanju častnega spomina na ta velika dejanja v slovenski zgodovini, ker seveda ne potrebujemo proslav le zaradi proslav.

Množična skrb naših organizacij je nadalje namenjena vojnim grobiščem, spomenikom in spominskim znamenjem NOB. Okoli 5000 jih imamo, večinoma lepo oskrbovanih, tu in tam pa tudi ne, kar bi v naslednjem letu morali izboljšati.

V predlogu programa smo veliko pozornost namenili pomlajevanju Zveze

borcev in prenosu vrednot NOB na mlajšo generacijo. Doseči moramo, da bodo te naloge prioritete na vseh ravneh naše organiziranosti.

V predlogu programa imajo pomembno mesto informiranje, propagandna in promocijska dejavnost, posebej tudi revija Svobodna misel. Ta del programa moramo razumeti ne le kot nalogo Zveze, saj mora tudi vsako združenje domisliti svojo vlogo pri širjenju in izboljševanju svoje informativne dejavnosti na svojem območju in v korist celotne organizacije.

Nadaljevali bomo tudi z mednarodnimi stiki in jih po možnosti še razširili in okrepli.

V naslednjem letu naj bi še bolj poudarili in izboljšali svoja prizadevanja v skrbi za ohranitev in učinkovitost organizacijske in kadrovske strukture Zveze, pokrajinskih svetov, združenj, krajevnih organizacij in vseh drugih oblik delovanja. Pri tem naj bi povsod uveljavljali zlato pravilo, da naj bi sproti izpopolnjevali sestavo posameznih organov z nadomeščanjem umrlih in drugih, ki ne morejo več opravljati svojih funkcij, in da bi povsod vsako leto sprejeli vsaj toliko novih članov in enega več, kolikor bo zmanjšano njihovo število zaradi smrti. Le tako bo organizacija Zveze borcev lahko preživela idejno, organizacijsko in kadrovske.

Vsa naša pozornost, in to velja tudi za združenja, mora biti usmerjena v skrb za zgodovinsko resnico o NOB, proti potvarjanju in diskvalifikaciji.

V programu je še več drugih zamisli in usmeritev, npr. glede zdravstva, socialnega varstva, izobraževanja, zgodovinopisja, priznanj itd. Navedel sem le poglobitve, ker vas, ki ste ustvarjalni del vseh naših akcij, ni treba obremenjevati z vsemi zapisanimi podrobnostmi.

In končno: v kakšnih družbenih razmerah bomo prihodnje leto uresničevali vse navedene in druge svoje naloge? Kar zadeva nas same, verjetno v podobnih kot letos. Vsak naš uspeh bo treba prigrati z našim množičnim prostovoljnim delom in s trdno vztrajnostjo.

Kar pa zadeva splošne politične, ekonomske in druge razmere v državi, upamo na postopno izboljšanje. Predčasne volitve, ki smo jih v organih Zveze pozitivno ocenili, obetajo prevetritev političnega ozračja in učinkovitejše delovanje vlade in parlamenta. Pri tem se v Zvezi pridružujemo tistim ocenam razmer v državi, ki na podlagi primerjalnih kazalcev realno uvrščajo našo državo v sredino evropskih držav, da ta torej ni neki »črni raček« na robu katastrofe, pač pa država, ki je sposobna svoje težave reševati z ustreznim ukrepanjem. Seveda ne brez težav, toda tudi ne po najbolj črnih scenarijih. To smo med drugim nazorno izrazili na prejšnji seji glavnega odbora v Izjavi o stanju naroda in države, ki je bila široko publicirana.

Upamo, da bo nova koalicija skupaj z novo vlado razumela poziv časa in interes nacije, preseгла ozke strankarske koristi in s trdnim medsebojnim sodelovanjem uresničila pogoje za finančno in ekonomsko konsolidacijo, razvoj in napredek. Upamo še, da bodo tudi mediji, ekonomisti in nekateri politiki bolj objektivni, zlasti pa, da bodo bolj uveljavljali kulturo dialoga in opustili pretirano histerizacijo na liniji, da je aktualno samo, kar je negativno, in da bodo bolj spoštovali državo in njene institucije.

Zveza borcev se bo tudi pod novo vladavino še naprej pojavljala kot vest naroda, kot to pravi naš predsednik Janez Stanovnik, in bo nasproti državnim organom in javnosti izražala svoje ocene, predloge in zahteve, seveda vse v smislu vrednot NOB.

Mag. Andrej Šušteršič, generalni sekretar Zveze: Rebalans finančnega načrta za leto 2011

Rebalans finančnega načrta Zveze za leto 2011 sta obravnavala finančna komisija in nadzorni odbor. V začetku leta je glavni odbor sprejel načrt za leto 2011. Glede na razmere tekom leta je bilo

treba sprejeti rebalans, ker je pri prihodkih in odhodkih prišlo do sprememb. Proračunska sredstva, ki so bila namenjena Zvezi, so ostala enaka kot leta 2010 in 2009. Celotni finančni načrt za leto 2011 je bil načrtovan v višini 605.000 evrov, rebalans pa znaša 698.000 evrov, kar pomeni, da je porabljeno za 93.000 evrov več v primerjavi z načrtom. Materialne stroške smo znižali približno za 8000 evrov, prav tako so se znižali odhodki za plače in za ostale storitve, več je bilo porabljeno za amortizacijo opreme, ker smo kupili poslovne prostore, kar pomeni približno 32.000 evrov več. Pri redni dejavnosti je bila poraba zvišana za posebne projekte in celotno praznovanje 70. obletnice Osvobodilne fronte.

Finančna komisija in nadzorni odbor sta na isti seji obravnavala tudi finančni načrt za leto 2012 in opozorila, da znaša razlika med prihodki in odhodki 280.000 evrov. Glede na izvajanje programa dela, kar je odvisno od finančnih sredstev, sta strokovni službi naložila, da mora razliko zmanjšati za eno tretjino, kar pomeni na 193.000 evrov. Posledica tega je, da je program dela skrčen in da so nekatere aktivnosti črtane.

Pripravili smo predstavitev z nekaj grafi, kjer se vidi gibanje prihodkov v petletnem obdobju – v času od 2007 do 2011. Vidimo, da so se proračunska sredstva zniževala, in vprašanje je, kako bo v prihodnje. V letu 2007 so prihodki in odhodki izravnani, v letu 2008 je bilo odhodkov nekaj manj kot prihodkov, leta 2009 so se prihodki povečali zaradi kupnine iz Strunjana, leta 2010 pa so bili prihodki manjši in odhodki večji. V letu 2011, glede na predložen rebalans, so bili odhodki večji zaradi nakupa nepremičnine – poslovnih prostorov Zveze.

Glede na prikaz gibanja prihodkov in odhodkov od 2007 do 2011 nastajajo škarje. S porabo sredstev iz rezerve se bodo škarje še razpirale.

Iz deleža proračunskih sredstev, ki so namenjena združenjem, gre 50 % proračunskih sredstev za združenja – leta 2007

so ta sredstva znašala 50 %, leta 2008 je šla zadeva nekoliko navzdol, leta 2009 je bila višina teh sredstev 68 %; razlika je povprečno 67 %, predvsem zato, ker so se sredstva iz državnega proračuna znižala, združenja pa so dobila enako vsoto.

Če pogledamo gibanja likvidnostnih sredstev, imamo depozit, ki je namenjen za tekoče poslovanje in izplačilo tekočih zadev, tudi za združenja; potem imamo kratkoročni depozit, ki je vezan v bankah, in kratkoročni depozit, ki je vezan na krajše obdobje zaradi možnosti spremembe in za obvladovanje t. i. likvidnostnega toka.

Naša sredstva, ki jih imamo danes, bodo izčrpana leta 2017, če bomo imeli še naprej tako porabo kot doslej. Če bomo iz rezerve črpali:

- 274.000 evrov, bo rezerva izčrpana leta 2017
- 188.000 evrov, bo rezerva izčrpana leta 2020
- 100.000 evrov, bo rezerva izčrpana leta 2028
- 50.000 evrov, pa bo rezerva izčrpana leta 2046.

Marko Vraničar, član predsedstva Zveze in predsednik finančne komisije: Komentar k finančnemu načrtu za leto 2012

Leto 2012 bo (morda) prvo leto dodatnega zategovanja pasu pri financiranju naše organizacije. Odvisno od tega, kakšni bodo izidi predčasnih volitev, in glede na splošno varčevanje se nam lahko zgodi, da nam bo nova vlada zmanjševala sredstva. Pa tudi če jih ne bo, bo ZZB NOB v finančnem pogledu na suhem.

Finančna komisija je soglasno sklenila, da organom Zveze predlaga spremembo politike financiranja. Dosedanja praksa, da razliko med prihodki in odhodki pokrivamo s sredstvi iz prodaje našega deleža v Strunjanu, ne zdrži več. Brez radikalne spremembe v ravnanju in porabi sredstev bomo nekako leta 2017 porabili še zadnja

strunjska sredstva in tvegamo, da bo ob nespremenjeni državni politiki pri financiranju Zveze borbe organizacija bankrotirala. Zato je skrajni čas, da porabo sredstev v razumnem roku največ treh let uravnotežimo s prihodki. Finančni načrt za leto 2012 je prvi korak k uresnitvi tega cilja.

Predlog finančnega načrta je kritičen finančni plan Zveze, ki skuša odgovoriti na vprašanja, ali in kje ter zakaj in za koliko lahko zmanjšamo stroške. Pri tem velja načelo, da noben – tudi majhen – prihranek ni nepomemben. Zato so v predlaganem finančnem načrtu za leto 2012 reducirane mnoge proračunske postavke.

Pri presoji predloga finančnega načrta upoštevajmo naslednje predpostavke in dejstva:

spodnja meja sredstev, ki jih iz državnega proračuna ZZB prenakazuje združenjem, je 50 % državne dotacije ali 250.000 evrov (in ne 327.000 evrov). Kljub temu za leto 2012 delež terenskih združenj (še) ostaja nespremenjen;

- pri vzdrževalnih delih, urejanju knjižnice, pogodbenih delih itd. je treba pogodbeno ceno izpogajati vnaprej; ne dajati bianco menic, ampak se dogovoriti za cene pogodbenih del pred realizacijo;
- presoditi utemeljenost višine dotacije reviji Svobodna misel, ki je projekt za sebe; skupaj z vodstvom Svobodne misli bo treba pogledati, ali in kaj smo sposobni narediti, da se bo revija lažje financirala kot z denarjem iz Strunjana;
- Ustanova Franca Rozmana Staneta je bila ustanovljena kot solidarnostna pomoč socialno ogroženim članom. Ker jih je malo (Slovenci neradi priznamo, da pokojninska odeja mnogokrat ni dovolj dolga), se sredstva ustanove uporabljajo za druge zadeve (v podporo publikacijam, spomenikom in podobno); pogovoriti se bo treba z vodstvom ustanove in skupaj ugotoviti, kaj je potrebno in kaj lahko, če kaj, prihranimo;

- uveljavimo načelo, da je treba vse stroške, ne glede na njihovo višino, zmanjšati za dogovorjeni odstotek; presežkov, skokov navzgor naj ne bi bilo več;
- presodimo, ali zmoremo v letu 2012 izpeljati za dobrih 45.000 evrov spominskih prireditev, ne da bi k sodelovanju pritegnili državo in občine.

Finančna komisija je natančno pregledala predlog finančnega načrta ZZB NOB za leto 2012, ki so ga pripravile strokovne službe, in ga predlagala predsedstvu v razpravo. Predsedstvo se s pojasnjenimi izhodišči strinja in predlaga glavnemu odboru, da predlog finančnega načrta za leto 2012 sprejme.

Komisija je bila mnenja, da ni dovolj predlagati zaostreno financiranje, ampak je treba ponuditi združenjem in drugim organom Zveze v razmislek tudi ideje, kako do dodatnega denarja priti. V pripravi je pismo komisije, ki ga bo obravnavalo predsedstvo, in potem naj bi ga razposlali med naše članstvo, da vidimo, ali se da poiskati tisoč in en način, da se pride do dodatnega denarja.

Marija Stagoj, vodja zapisnika: Povzetki iz razprave članov GO

V razpravi so sodelovali: Daniel Cvetežar, Uroš Dular, Janko Heberle, dr. Maca Jogan, Željko Kljajič, Sonja Mirič, Božo Novak, Jože Oberstar, Stane Preskar, Jože Rakun, Niko Sedej, Matjaž Špat, Marijan Turičnik, Tit Turnšek, Rok Uršič in Rino Velikonja.

Program dela

V program dela naj se vključijo naslednje prireditve:

- Čreta nad Dobravljami – spominska slovesnost s srečanjem borcev in aktivistov iz Spodnje Savinjske doline v spomin na spopad 1. štajerskega bataljona z nemško vojsko na Štajerskem leta 1941 – prireditev je prvo soboto v

mesecu oktobru.

- V 4. točki programa naj se v besedilo pri navajanju pomembnih dogodkov razvoja NOB v letu 1942 vključi pohod II. grupe odredov na Štajersko.
- Menina planina – Mozirje – spominska slovesnost ob 68. obletnici preboja brigad z Menine planine in 70. obletnici pohoda II. grupe odredov na Štajersko – ta prireditev je prvo soboto v juliju.
- V vojašnici Forte Braveti bo postavljeno spominsko znamenje devetim ustreljenim partizanom, ujetim v bitki na Nanosu. ZB Ajdovščina zbira finančna sredstva, posadili bodo oljko.
- ZB Ajdovščina si po diplomatski poti (pogovor s konzulko v Trstu) prizadeva, da se zaprti prostor - strelišče, kjer je spomenik žrtvam II. tržaškega procesa na Opčinah, odpre za javnost ali pa, da se strelišče ukine.
- Opozorjeno je bilo na pojave oživljanja neofašizma in nacizma v Sloveniji in v zamejstvu. V Ljubljani so imeli shod pripadniki desničarskega profašističnega združenja, ki imajo sedež v Veliki Britaniji. Naslednje leto nameravajo v Sloveniji pripraviti večjo manifestacijo. O tem naj ZB razmisli.
- Izpostavljen je bil problem lastništva Doma borcev v Banjolah v Republiki Hrvaški. Ker gre za dve državi z različno pravno zakonodajo, se zadeva vleče že nekaj let. Predlagano je bilo, da se zadeva ureja na meddržavni ravni z angažiranjem pristojnih državnih organov – ministrstva za pravosodje. Za združenja borcev, ki so sofinancirala dom, naj se pripravi informacija glede doma v Banjolah.
- Na terenu se srečujejo s problemom poškodovanja in odstranitve spominskih plošč ter spominskih znamenj NOB. Tako je bila na primer v Davči uničena plošča, posvečena gorenjski tiskarni, ki je tiskala Prešernovo Zdravljico.
- Ministrstvo za kulturo in Zavod za kulturno dediščino nista izpeljala svoje vloge, da bi občine in združenja

vedela za svoje naloge in pristojnosti glede obnove spomenikov. Če ne bi bilo združenj borcev, bi bilo veliko spomenikov in spominskih znamenj zapuščenih; v dogovoru z občinami se popravijo najnujnejše stvari.

- Na skupnem sestanku Severne in Južne Primorske so bili usklajeni programi glede prireditev, da ne bo prihajalo do podvajanj: Nanos, Ilirska Bistrica, Želin, Ozeljan. Glede proslave ob obletnici priključitve Primorske je bil sprejet sklep, da v letih, ko ni državne proslave, proslavo pripravi eno izmed primorskih združenj borcev s pripadajočo občino; proslava naj bo vedno okoli 15. septembra.
- Ugotovi naj se, kako je NOB navzoč v šolskih učbenikih, pri čemer bo dobrodošla pomoč članov ZB na terenu, da bi ugotovili, kaj se dogaja v osnovnih šolah in zbrali čim več vtisov. Podan je bil predlog, da bi krajevne organizacije v svet šole ali staršev, ko so volitve, kandidirale osebo (ni treba, da je član ZB), ki bi spremljala, kako se predstavlja obdobje NOB v šoli.
- V združenju Dovje-Mojstrana so ogorčeni in razočarani, da posamezniki blatijo partizanski boj ter zaničujejo izbojevane vrednote. Ne sprejemajo odločitve, da je iz učnih programov izločeno obdobje druge svetovne vojne in da učenci ne poznajo najpomembnejših medvojnih dogodkov v domačem okolju, kaj šele v slovenskem prostoru. Predlagajo, da se v slovenske učbenike povrne vsebina o NOB, da se šolam ponovno pošlje dopis o medsebojnem sodelovanju in da se že v vrtcu začne otrokom privzgajati domoljubje.
- Projekt akcije Kamenček za Vinka in Jakca, katere pobudnik je ZB Kočevje, se lahko začne izvajati. Do Taborske stene, kjer raste piramida, je zgrajena varna pot. Pokrajinski muzej Kočevje, ki domuje v Šeškovem domu, bo za posamezne šole in obiskovalce Taborske stene pripravil učno uro zgodovine v muzeju, nakar bodo organizirano

odšli do piramide in položili kamenček za Vinka in Jakca.

- Člani ZB naj se v sodelovanju z vodstvi šol, ravnateljmi in drugimi sodelujočimi v učnem procesu zavzamejo, da se v učne letne programe ekskurzij za učence 8. in 9. razreda osnovne šole vključi obisk Kočevja in Taborske stene, kjer raste piramida.
- Člani ZZB naj si v svojih okoljih prizadevajo za pridobivanje novih naročnikov na revijo Svobodna misel.

Finančne zadeve

- Nakup poslovnih prostorov Zveze je bila dobra poteza. Dobro je razmisliti o tem, da se pregleda prostorsko stanje organizacije po regijskih centrih in sredstva uporabi za zagotovitev in nakup prostorov.
- Nepravilno je, da se sredstva, pridobljena iz prodaje Strunjana, uporabljajo za tekoče aktivnosti Zveze. Ta sredstva se morajo koristiti le za trajne naložbe organizacije in se lahko porabljajo le s sklepom glavnega odbora.
- Podan je bil predlog, da se na terenu preuči možnosti za pridobitev sredstev z lastnimi močmi. Zveza naj se obrne na članstvo, da 0,5 % dohodnine nameni posameznim združenjem ali Zvezi, namesto da to ostane državi.
- Opozorjeno je bilo, da Zveza ne sme posegati v sredstva, namenjena združenjem za njihovo delovanje. Ker temeljna aktivnost poteka v združenjih, naj se jim ne zmanjšuje sredstev; združenja morajo z danimi sredstvi poslovati racionalno in varčno.

★★★

SKLEPI 2. SEJE GLAVNEGA ODBORA IN 4. SEJE PREDSEDSTVA O URESNIČEVANJU POBUD IZ RAZPRAVE NA SEJI GLAVNEGA ODBORA

SKLEPI 2. SEJE GLAVNEGA ODBORA

Glavni odbor Zveze je sprejel:

1. program nalog Zveze za leto 2012
 - rebalans finančnega načrta Zveze za leto 2011 in
 - finančni načrt Zveze za leto 2012.
2. Vse navedene dokumente je GO sprejel v predloženem besedilu in z objavljenimi podatki s popravki glede skupnih proslav.
3. Druge pobude iz razprave bo predsedstvo Zveze posebej obravnavalo in jih na smiseln način upoštevalo v okviru realnih možnosti.

Predsedstvo ZZB NOB Slovenije je na seji 3. 1. 2012 obravnavalo sklepe in pobude glavnega odbora Zveze z dne 20. decembra 2011 in za njihovo uresničevanje sprejelo te sklepe in predloge:

1. Program nalog Zveze

Dopolnitve Programa nalog Zveze za leto 2012 so v skladu s sklepi glavnega odbora vnesene v končno besedilo.

Za leto 2013 in naslednja leta predsedstvo predlaga, da združenja pošljejo Zvezi napovednik svojih nalog potem, ko so ga uskladila v pokrajinskih svetih ZB, ti pa zagotovijo, da bodo vse programirane naloge združenj, zlasti še datumi in kraji proslav, usklajene pravočasno.

Skrb za spomenike je sestavni del rednega programa, prav tako tudi prizadevanja za ustrežnejše učne programe o NOB in za povečanje števila naročnikov revije Svobodna misel.

2. Finančna konsolidacija ZZB

Predsedstvo soglaša s pobudami, da je treba izdatke Zveze in združenj v največji mogoči meri kriti s tekočimi letnimi prihodki in da med letom praviloma ni dopustno financirati nalog, ki niso bile predvidene v sprejetem finančnem načrtu.

Predsedstvo naroča strokovni službi in finančni komisiji Zveze, da skuša pri pripravi finančnih načrtov za leto 2013 in 2014 finančne načrte oblikovati tako, da bo v letu 2014 dosežen temeljni cilj – to je uravnoteženje prihodkov in odhodkov.

Posebne projekte (npr. zakup strani v reviji Svobodna misel, subvencija revije Borec, prispevek Ustanovi Franca Rozmana Staneta, monografije in druge publikacije o NOB itd.) bo Zveza finančno podprla le v primerih, kadar bo poleg presoje vsebine preučila tudi finančni načrt projektov in ocenila svojo vlogo v strukturi potrebnih sredstev.

Člani ZZB del svoje dohodnine že vplačujejo ZZB, vabilo preostalim članom in drugim državljanom pa bomo obnovili.

Problematiko odkupnine za Banjole koordinira Mestna zveza ZZB NOB Ljubljana in je v fazi reševanja.

Finančna komisija bo pripravila pregled o tem, kakšne možnosti ima Zveza in kakšne združenja za kompletiranje virov in za povečanje prihodkov.

3. Prostorske razmere ZB

Glede na opozorila, da nekatere organizacije ZB nimajo urejenih prostorov za svoje delovanje, predsedstvo pokrajinskim svetom ZB predlaga, da ugotovijo stanje na svojem območju. Združenja naj spodbudijo, da nemudoma rešijo ta problem, kjer ta obstaja, bodisi sami ali skupaj z veteranskimi organizacijami 1991, upokojenci, občinami, krajevnimi skupnostmi itd. V skladu z zakonom o društvih bi vsaka organizacija ZB morala imeti na vidnem zunanem mestu tudi napisno označbo (firmo).

O prostorski problematiki bomo razpravljali tudi na posvetovanju s predsedniki pokrajinskih svetov.

4. Pojavi neonacifašizma, nestrpnosti in sovražnega govora

O najnovejših in drugih pojavih neonacifašizma v Sloveniji bo razpravljal Svet ZB, prav tako pa tudi o nestrpnosti in sovražnem govoru, zlasti v odnosu do NOB.

5. Vabilo šolam za organiziranje ekskurzij k piramidi Vinka in Jakca

Predsedstvo pozdravlja idejo, da naj bi vodstva osnovnih šol za učence 8. in 9. razreda organizirala obisk Kočevja in Taborske stene, kjer bi položili kamenček k piramidi Vinka in Jakca. V Zvezi bomo pripravili vzorčno povabilo, ki naj bi ga združenja posredovala šolam.

Številka: 06-2/12

Predsednik ZZB
Janez Stanovnik

★★★

Predsedstvo Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije je na seji 3. januarja 2012 na podlagi 23. člena Statuta Zveze sprejelo

SPREMEMBO PRAVILNIKA O PRIZNANJIH ZZB NOB SLOVENIJE

1. člen

Drugi odstavek 5. člena Pravilnika o priznanjih ZZB NOB Slovenije z dne 6. 9. 2011 preneha veljati.

2. člen

Ta sprememba se uporablja od dneva sprejema.

Številka: 17-1/12

Predsednik ZZB
Janez Stanovnik

Obrazložitev:

Drugi odstavek 5. člena se glasi: »Če je prejemnik listine posamezna oseba, je listini priloženo umetniško delo.«

Ob pripravi finančnega načrta Zveze za leto 2012 je bilo ob sprejetih restrikcijah ugotovljeno, da podaritev umetniškega dela prejemnikom listine ni nujna in v novih finančnih razmerah ni povsem sorazmerna z moralnim namenom priznanja.

Ugotovljeno je bilo tudi, da bi bilo bolje, če bi obliko listine prilagodili praktičnim prostorskim možnostim prejemnikov.

Na podlagi 4. točke sklepa predsedstva ZZB za vrednote NOB Slovenije o ustanovitvi in delovanju Komisije za izobraževanje (Sporočila št. 3/2010) je ta na korendenčni seji, ki je potekala od 20. 12. 2011 do 29. 12. 2011, sprejela in objavlja

★★★

RAZPIS o prijavi za seminarje vodstev organizacij ZB in drugih članov v letu 2012

1.

Komisija za izobraževanje pri predsedstvu Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije bo v letu 2012 organizirala:

- a) enodnevne splošne seminarje za novozvoljene in druge člane vodstev krajevskih organizacij, četrtinskih in občinskih odborov ter izvršnih odborov združenj;

b) dvodnevne posebne seminarje za vodstva krajevnih organizacij in združenj ZB, če bo zanje dovolj prijav.

Seminarji bodo maja in junija, glede na število prijavljenih pa po potrebi tudi v jesenskih mesecih.

2.

Prijavo za seminar pošlje združenje najpozneje do 30. marca 2012 na naslov: ZZB za vrednote NOB Slovenije, Einspielerjeva 6, 1000 Ljubljana, pisno po pošti ali po e-pošti zzbno@siol.net, ločeno za enodnevne (a) in dvodnevne (b) seminarje.

Seznam prijavljenih naj obsega naslednje podatke:

- ime in priimek,
- rojstni datum,
- izobrazba ali poklic,
- morebitna zaposlitev,
- sedanja funkcija v ZB,
- naslov stalnega prebivališča,
- področja, ki vas posebej zanimajo.

Združenje uvrsti na seznam prijavljenec z njihovim soglasjem. Komisija za izobraževanje združenja in pokrajinske svete naproša, da vodstva in članstvo temeljito seznanijo z razpisom in spodbujajo prijavljanje. To velja še posebej za tista območja, ki se v letu 2011 niso prijavila ali pa se je seminarjev udeležilo zelo malo članstva.

3.

Prijavljenci za seminarje bodo osebno obveščeni o času in kraju seminarja.

Seminarji bodo v Ljubljani, na sedežu ZZB za vrednote NOB Slovenije. Če bo iz določenih okolišev dovolj prijav, bodo seminarji lahko tudi na sedežih pokrajinskih svetov ZB.

4.

Program seminarjev bo določila Komisija za izobraževanje. Poudarek programov bo na organiziranosti in delovanju ZB, na vrednotah NOB in na aktualnih vprašanjih (dilemah) sedanjega časa.

Enodnevni seminarji bodo trajali praviloma 6 šolskih ur (z odmori, od 9. do 14. ure), dvodnevni pa praviloma dvakrat toliko.

5.

Posamezne seminarje bodo vodili člani Komisije za izobraževanje.

Za posamezne osnovne seminarske teme so predvideni naslednji predavatelji:

- Janez Stanovnik za aktualne politične in gospodarske razmere v državi;
- Andrej Marinc prav tako za aktualne politične in gospodarske razmere v državi;
- dr. Maca Jogan za najpomembnejše vrste in pomen vrednot NOB;
- dr. Matjaž Kmecl za najpomembnejše vrste in pomen vrednot NOB;
- dr. Marjan Žnidarič za kratek zgodovinski oris NOB in tekočo obrambno problematiko;
- Milan Gorjanc za kratek zgodovinski oris NOB in tekočo obrambno problematiko;
- Slavko Grčar za vlogo, naloge, organiziranost in delovanje ZB.

Za navedene teme bodo po potrebi sproti določeni tudi drugi predavatelji.

Posebne teme, ki jih bodo predlagali prijavljeni, bodo določene naknadno.

6.

Ta razpis se objavi v Sporočilih, na spletni strani ZZB za vrednote NOB Slovenije in po e-pošti vsem združenjem borcev za vrednote NOB v Sloveniji.

Številka: 62-14/11

Datum: 29. 12. 2011

dr. Gregor Kocijan
Predsednik komisije

★★★

DOKUMENTI ZB O PARLAMENTARNIH VOLITVAH

Pismo predsednika ZZB NOB Slovenije vsem članom združenj in društev borcev

Predsednik Republike Slovenije je razpisal predčasne parlamentarne volitve, ki bodo 4. decembra. Volitve niso samo »praznik demokracije«, ampak so v sedanjem času predvsem najodgovornejše dejanje, s katerim vsi državljani odločajo o narodni usodi, in to tako tisti, ki se bodo volitev udeležili, kakor tudi tisti, ki se jih morebiti ne bodo. Kot predsednik organizacije, ki vidi v uveljavljanju vrednot NOB prihodnost naše domovine, štejem za svojo dolžnost, da opozorim vse člane in vsakega posebej na pomen in posledice odločitve, ki je pred nami.

Glavni odbor ZZB za vrednote NOB Slovenije je s svojo izjavo, ki jo je sprejel 27. septembra 2011 na svoji konstitutivni seji, že opozoril na »stanje v narodu in državi«. Samo dejstvo nezaupnice vladi, razpustitve parlamenta in razpisa predčasnih volitev potrjuje pravilnost naše ocene.

Zdaj pa je pred nami naloga, da izvolimo zakonodajno telo in iz njega izvirajočo izvršilno oblast, ki bo vodila našo nacionalno ladjo po viharnih morjih svetovne krize in ki naj bi nas – posadko na tej ladji – pripeljala v harmonično domoljubno sodelovanje.

Zveza združenj borcev za vrednote NOB je naslednica OF in je zato svetovnonazorsko – in strankarsko – pluralistična. Skupni imenovalec so vrednote, s katerimi smo zmagali v najtežjem narodnoosvobodilnem boju. Med temi vrednotami štejem kot najpomembnejšo samozavest: zmagali smo, ker smo verovali v svobodo, enakost, bratstvo med narodi.

Domoljubje pa predpostavlja solidarnost in pravičnost: vsi za enega, eden za vse! Solidarnosti ni brez strpnosti! To so temeljna izhodišča vrednot, ki nas vodijo tudi danes in ki nam bodo omogočila premagovanje sedanjih težav.

Ni pravice brez dolžnosti! Če hočemo ohraniti in razviti človekove pravice ter dostojanstvo, ki smo si jih izbojevali z neizmernimi žrtvami, trpljenjem in trdim delom, potem moramo predvsem opraviti svojo dolžnost soodločanja pri izvolitvi naših predstavnikov v zakonodajnem telesu državne oblasti. »Najlažja pot za zmago zla je, če tisti, ki mislijo dobro, ostanejo doma!« Tako pravi ljudska modrost. Novi mandatar – kdorkoli že to bo – bo moral združiti vse domoljubne sile za doseganje narodnega konsenza. Zato je naša prva dolžnost ne samo, da se volitev udeležimo, ampak da k udeležbi nagovorimo in prepričamo vso svojo okolico.

Koga bomo volili? Poštene, sposobne domoljube, ki korist naroda postavljajo pred lastni interes. Pokončne ljudi, ki spoštujejo vrednote NOB in jih udeležajo v svoji vsakodnevni dejavnosti. Ljudi dejanj, ne samo besed. Biti predstavnik ljudstva je čast, pa tudi žrtev. Vera, svetovni nazor, pripadnost strankarski ideologiji so drugorazrednega pomena, bistvo sta osebno poštenje in volja delovati za skupno dobro!

Kako bomo izbirali? Umazana kampanja se je že začela. V svetih knjigah je zapisano: »Preklet naj bo obrekovallec, pa tudi tisti, ki obrekovalca poslušal!« Obrekovalci in manipulanti kažejo sebe, ne tistih, ki jih obrekujejo.

Kaj pa programi? Programe moramo tehtati po njihovi izvedljivosti in realističnem pristopu reševanja težav. Razmere terjajo tudi odrekanja in o njih je treba odkrito spregovoriti.

- Naloga države je, da skrbi za pravni red in varnost državljanov. Za nacionalno državo so bili žrtvovani potoki krvi. Zato se varujte demagogov, ki govore: »Ven z državo, čim manj države!« Svobodni trg brez državne regulative vodi v vnebovpijoče krivice

- globalne ureditve, proti katerim se je dvignila mlada generacija.
- Prezadolženost moramo reševati z učinkovitostjo, ne pa z »varčevanjem«, ki duši povpraševanje in gospodarski razvoj. Od vekomaj je veljajo zlato pravilo ekonomije: »Narediti več iz manj!«
 - Če hočemo ustaviti zadolževanje in ohraniti socialno državo, potem mora država najti nov vir sredstev. Obdavčitev mora biti progresivna; luksuz mora biti obdavčen in omejen; obdavčitev goriva naj spodbudi povečanje javnega prevoza. Predvsem pa se varujte lažnivih prerokov, ki obljublja »znižanje davkov«.
 - Ne več, ampak bolje: kvalitativni razvoj, ne zgolj kvantitativna rast BDP. Obtožuje se kapitalistični pohlep, istočasno pa se kot cilj ekonomske politike postavlja konkurenčnost namesto zaposlenosti. Če hočemo vsi proizvajati, potem mora nekdo tudi več kupovati! Potomcem ne smemo zapustiti planeta, ki bo siromašnejši od tistega, ki smo ga podedovali od prednikov!
 - Privatizacija: mar nam sedanja situacija ne pove dovolj, kam pelje neomejena privatizacija? Od kod so se pa našli tajkuni? »Dobički so zasebni, izgube pa javne.« To je pravilo sedanjega globalnega kapitalizma. Za banke so se takoj našle stotine milijard evrov, za brezposelne in lačne pa ni denarja!
 - Mlada generacija: s podaljšanjem povprečne življenjske dobe postajamo »star narod«. Ohraniti moramo medgeneracijsko solidarnost, z dostojnimi pokojninami, istočasno pa s prestrukturiranjem gospodarstva skrbeti za zaposlenost strokovno usposobljene mlajše generacije.
 - Skromnost: oblastniki naj čim več govore v množini in čim manj v prvi osebi ednine! Churchill je nekoč dejal: »Če ne znaš rešiti problema, ustanovi komisijo« - pri nas pa agencijo. Državno upravo je treba strogo

racionalizirati in koordinirati. Oblast mora služiti ljudstvu in mu čim manj vladati!

- Nacionalna kultura ne more biti prepuščena tržnim zakonitostim. Nacionalni interes je ohranitev nacionalne identitete, ne pa lastništvo pivovarne!

Že samo naštevaje teh nekaj ključnih problemov, ki se odpirajo pred nami, dokazuje, kako težka in kompleksna naloga čaka bodoče zakonodajalce in vladarje. Volilna tekma zato ni loterija za uplenitev prezadolžene države, ampak pripravljenost žrtvovanja za skupno dobro. Demokracija namreč ni samo oblast večine, ampak in predvsem zaščita manjšine.

Kot predsednik ZZB NOB Slovenije se s tem pismom osebno obračam nate in Te prosim, da se zamisliš nad tem, kar v pismu omenjam, ter se potem odločiš po svoji vesti, komu boš zaupal svoj glas za dobro domovine, ki ji pripadamo vsi kot njene hčere in sinovi.

Ljubljana, oktober 2011

Janez Stanovnik,
predsednik ZZB NOB Slovenije

PISMO ZDRUŽENJEM

Cenjene tovarišice in tovariši!

Bližajo se volitve v Državni zbor RS, ki naj bi prinesle več svežine v politično življenje države, nove možnosti za premaganje gospodarskih, finančnih in drugih problemov ter dodatne spodbude za nadaljnji razvoj.

Zveza združenj borcev za vrednote NOB Slovenije in združenja (društva) ZB formalno nismo akterji volilne kampanje, vendar smo močno zainteresirani za normalizacijo delovanja DZ in za učinkovito vlado pri uresničevanju pravne in socialne

države. Zato moramo biti prisotni in na čimbolj nevsiljiv način čim več prispevati:

- k množični udeležbi na volitvah vseh naših članov, sorodnikov, znancev in prijateljev;
- s spodbujanjem za glasovanje za poštene in sposobne kandidate, ki zmorejo postaviti interese naroda in države pred interese svoje stranke in pred svoje osebne interese, ki so sposobni udeležati kulturo dialoga in ki imajo pozitiven odnos do NOB;
- k prepričanju volivcev, da v parlamentu ni mesta za prepirljivce, nestrpnosti, povzročitelje afer in sovražnega govora ter za poslance, ki ne spoštujejo predsednika in drugih simbolov ter institucij države.

V vsakem združenju (društvu) ZB naj bi temeljito razmislili, kako uresničiti navedene cilje.

Za ta namen predlagamo tudi:

- da v prvi polovici novembra skličete predsednike vseh svojih krajevnih organizacij in jih animirate za aktivno predvolilno delovanje v svojem okolju (npr. sestanki članov, osebni stiki s člani v domovih za starejše, sodelovanje na predvolilnih shodih, aktivno delovanje v strankah in listah, katerih člani so itd.);
- da vsem članom zagotovite osebno dostavo pisem predsednika Zveze, ki ga boste v vseh združenjih dobili v toliko tiskanih izvodih, kolikor je članov ZB (pismo bo tiskano in razposlano združenjem do 4. 11. 2011);
- da zagotovite krajem in razmeram primerno aktivnost ves čas do volitev, pri tem pa uporabite tudi gradivo, ki bo objavljeno v Sporočilih Zveze št. 3/2011, in sprotne sporočila na spletni strani Zveze.

Na posvetovanju predsednikov(ic) pokrajinskih svetov ZB 9. novembra 2011 bomo skupaj ocenili potek volilnih priprav in možnosti za morebitno dodatno aktivnost. Tako tudi na seji Sveta ZB 3. 11. in na seji predsedstva Zveze 8. 11. 2011.

Pričakujemo uspešno delovanje!!

S tovariškimi pozdravi,

Ljubljana, 17.10.2011

Janez Stanovnik,
predsednik ZZB NOB Slovenije

SPOROČILO PRESEDSTVA ZVEZE ČLANSTVU IN JAVNOSTI OB PARLAMENTARNIH VOLITVAH 2011

Sodelujmo pri izbiri, kdo bo po predčasnih volitvah odločal v državi in o njej. Slovenija je naša domovina in želimo prispevati, da bi se na sporočilu vrednot narodnoosvobodilnega boja razvijala v pravično družbo. Naša pravica in dolžnost je, da od vseh, ki se bodo potegovali za odločujoča mesta v državi, pričakujemo jasno besedo, kako bodo:

ljudem povrnilo zaupanje v politiko in jim tudi z načrtom izhoda iz krize ter z razvojno vizijo znova odprli poti k upravljanju skupnih zadev;

- ustvarjali priložnosti za delovne in življenjske ambicije mladih;
- spravili zadolževanje države v razumne meje in ne bodo vračali dolgov z odpravljanjem socialne države;
- uvedli neizogibno pokojninsko, zdravstveno in delovno reformo, ne da bi zatajili slovensko socialno izročilo;
- razvijali nacionalno državo in jo hkrati vključevali v evropske integracije;
- odpirali Slovenijo svetovnemu gospodarstvu, jo vanj hitreje vključevali in obenem preprečili prevlado interesov kapitala v državni politiki.
- Vsaka volilna zaveza mora temeljiti na spoštovanju človeka in njegove svobode, na njegovi časti in dostojanstvu, na solidarnosti, strpnosti in različnosti, na vrednotah naše zgodovine

in vsaka volilna obljuba na stvarnih denarnih virih.

Predsedstvo Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije poziva članstvo in vse druge volivke in volivce, da gredo na volišča in glasujejo za kandidate, ki so doslej izkazali spoštljiv odnos do države, njenih institucij ter vrednot NOB in še posebej svojo poštenost, umirjenost, realnost in učinkovitost.

Sprašujte, presočajte in odločajte. Za dobro Slovenije!

Ljubljana, november 2011

Predsedstvo ZZB NOB Slovenije

IZJAVA PREDSEDSTVA ZVEZE PO VOLITVAH

Predsedstvo Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije je na svoji seji dne 6. 12. 2011 ugotovilo, da je izid volitev ob vsej morebitni presenetljivosti realen in izraz aktualnega političnega stanja v Sloveniji. Prepričano pa je, da zdaj zavezuje vse stranke in drugo politično javnost z našo skupno usodo. Slovenija je namreč v globoki stiski, ki se utegne še dramatično in hitro poglobiti, zato je treba preseči vse delne interese in zagotoviti široko politično enotnost. Iz takšne realnosti in odgovornosti ne more izstopiti nihče, ki mu je slovenska prihodnost v resnici mar.

Ljubljana, 6. 12. 2011

Predsedstvo ZZB NOB Slovenije

ZZB PO VOLITVAH 2011

Izredne parlamentarne volitve 4. decembra, ki so prinesle presenetljivo zmago Jankovičeve Pozitivne Slovenije, časovno in vsebinsko sovpadajo z evropskih »sestankom na vrhu«, kjer naj bi se reševala prihodnost evra in celo prihodnost EU.

Problem izhoda iz finančno-gospodarske krize je bil v središču razprave tako na »sestanku na vrhu« v Evropi kot tudi na volitvah v Sloveniji.

Sporazum o ustvarjanju finančno-fiskalnega pakta – brez Velike Britanije in ob obotavljanju nekaterih evropskih držav – je bil rezultat sestanka na vrhu v Bruslju, s čimer je bil ustvarjen Damoklejev meč nad ostankom suverenosti; izguba monetarne suverenosti grozi tistim članicam evrskega območja, ki se ne bi rešile iz pasti dolga oziroma ne bi z drastičnimi ukrepi dosegle sporazumnih ciljev. Z drugimi besedami: ali varčevanje, zmanjševanje socialne države in zapiranje fiskalnega deficita ali pa prisilna uprava po modelu Grčije in Italije in celo izključitev iz evrskega območja. Tako se je vprašanje postavilo z vso ostrino: ali stabilizacija z drakonskimi ukrepi ali pa izguba suverenosti oziroma izključitev iz EU.

Parlamentarne volitve v Sloveniji so bile formalno posledica nezaupanja, ki ga je dobila Pahorjeva vlada v parlamentu in na trojnem referendumu, v resnici pa so bile to volitve za vzpostavljanje vlade, ki naj domovino pripelje iz pasti dolgov v položaj enakopravne članice EU in evrskega območja.

Bistvo pasti dolgov je sledeče: dokler gospodarstvo normalno raste, dolgove odplačuješ (anuitete) iz pribitka oziroma povečevanja BDP-ja, ko pa zapade v recesijo oziroma stagnacijo, ob zadrževanju dosedanjih obveznosti dolgove lahko odplačuješ samo z najemanjem novih posojil. Ker pa se tvoj gospodarski položaj poslabšuje, tvoja boniteta pada in rastejo obresti, pod katerimi lahko najemaš nova

posojila. Tako zapadeš v vrtinec spiralnega poslabševanja, ki prej ali slej pripelje do bankrota. Iz te pasti se lahko izviješ samo z drastičnimi ukrepi. Primer nekdanje Jugoslavije je klasični primer te ekonomske logike – in posledice so znane!

I.

V analizi izziva parlamentarnih volitev se ne bom zadrževal pri komentarju številnih predvolilnih anket javnega mnenja – od katerih nobena ni pravilno napovedala relativnega zmagovalca, čeprav so s presenetljivo točnostjo napovedovale rezultate vseh ostalih, zlasti tistih, ki niso dosegli parlamentarnega praga – ampak bom skušal ugotoviti globlje sociološke dejavnike in tendence, ki jih odraža nepričakovani spektakularni izid volitev.

Tektonski premik se je pokazal že med predvolilno kampanjo – pa ni bil pravilno ocenjen: najprej so ankete kazale izredno veliko neudeležbo volivcev na volitvah. Ko pa sta se pojavila Virant in Jankovič kot kandidata s svojimi listami, sta takoj zasedla prvi mesti na rang lestvici – Virant pred »škandalom« celo prvo mesto. To bi moralo biti sporočilo »etabliranim« strankam, ki pa ga niso pravilno ocenile in razumele: prebudilo se je ljudstvo, ki je s tem opredeljevanjem izražalo svoj protest nad političnimi strankami, ki so dotlej obvladovale politično sceno. Vzporedno z dvema »velikanoma« na levi in desnici se je pojavila poplava »drobiža« (Janša), ki je odražal partikularne interese, ki jih programi velikih strank niso pokrivali: trajnostni razvoj, delo, mladi, hendikipirani, ekologi, religiozni itd.

Dejstvo, da je Jankovičeva Pozitivna Slovenija dobila relativno večino in da se je Virantova stranka uvrstila kot četrta – takoj za tradicionalnima protagonistoma SDS in SD – da je bilo izvoljenih samo 10 % poslancev, ki so že doslej sedeli v DZ, da je bila izvoljena ena tretjina žensk, da je starostna struktura znatno mlajša od dosedanje v DZ, da sta liberalna in nacionalna stranka sploh izpadli iz DZ, da je med izvoljenimi 55 (60) % »novincev«, ki doslej niso sedeli v poslanskih klopeh, so

dejstva, ki zahtevajo globljo analizo dogajanja v volilnem telesu.

II.

Slovenski narod je že najmanj dvakrat v svoji zgodovini dokazal, da v trenutku krize in grožnje ohranjanju svoje identitete deluje presenetljivo in složno: tako je bilo poleti 1941. leta, ko je Rudolf Smrsu, vodja vojaškega krila Slovenske zaveze, sporočal v London, da »narod drvi v Osvobodilno fronto«, čeprav je bila celotna Evropa s sklonjeno glavo pod Hitlerjevo peto; tako je bilo 1990. leta, ko je 88,2 % slovenskega ljudstva složno glasovalo na plebiscitu za državno samostojnost, kljub odporu gospodarstev sveta in neveri samih »osamosvojiteljev«, ki so se uporno zavzemali za relativno in ne absolutno večino.

To spontano, od strankarske pripadnosti neodvisno odločanje je prišlo do izraza brez dvoma tudi tokrat.

Zato ne bo odveč, če pogledamo v statistično in strukturno-ekonomsko analizo slike slovenskega ljudstva in njegovega povojnega razvoja, še posebej v času državne neodvisnosti in vključitve v EU ter prek nje v svetovne tokove globalizacije.

Slovenija ni bila samo Drnovškova »zgodba o uspehu« v obdobju tranzicije iz socializma v kapitalizem in EU, ampak je bila v gospodarskem napredku resnični svetovni fenomen.

Strukturno je Slovenija iz pretežno agrarne dežele pred drugo svetovno vojno postala industrijska dežela, ki pa ima večino svoje zaposlenosti že v terciarnem

(storitvenem) sektorju. V zadnjem desetletju socializma se je kmetijsko obdelovalo še prek 800.000 ha zemlje, v prvem desetletju osamosvojitve je to padlo na 568.000 ha, danes pa dosega samo 468.000 ha. Kmetijstvo danes prispeva samo 2 % k BDP in v kmetijstvu je zaposlenega samo 5 % aktivnega prebivalstva. S tem je povezan problem nizke stopnje samooskrbe s hrano, toda o tem ne bom govoril na tem mestu. Slovenija je po današnjih klasifikacijah v svetovnih agencijah gospodarsko razvita dežela.

Slovenija pa je v svetovni klasifikaciji tudi bogata dežela. Mi imamo danes 80 % povprečnega dohodka na prebivalca (BDP) razvitih zahodnoevropskih držav, pred recesijo smo ta odstotek celo presejali. Leta 2010 je bil povprečni dohodek na prebivalca 17.286 evrov.

Slovenija je odprta ekonomija: prek 60 % vsega, kar proizvedemo (BDP), izvažamo, pretežno v dežele EU (največ je naš izvoz vrednostno znašal prek 18 milijard evrov). Res pa je, da kar 80 % tega izvoza ustvarja samo 650 največjih izvoznikov. Pa vendar nas to dejstvo usodno povezuje s svetovnimi globalističnimi tokovi in nas dela odvisne od teh tokov.

Slovensko prebivalstvo se stara: ob osamosvojitvi je v Sloveniji živel 400.000 mladih pod 25 let starosti in 200.000 starih nad 65 let. Samo dvajset let kasneje, danes, je to razmerje obratno. V teh dveh desetletjih se je življenjska doba za povprečnega državljana podaljšala za 6 let in povprečna življenjska doba za moške je dosegla 76 let, za ženske pa celo 83 let. To je brez dvoma posledica splošne zdravstvene nege, pa tudi boljše prehrane in manjše delovne izčrpanosti.

Zaradi brezplačnega sistema šolanja se je izobrazbena struktura slovenskega prebivalstva bistveno izboljšala. Nepismenost je popolnoma izginila: nepopolno osnovo šolo ima samo 4,2 % prebivalstva, visokošolsko izobraženega je pa kar 18 % prebivalstva. Mi smo edinstvena dežela po oceni OECD, ki ima celotno kohorto mladega rodu nad 18 leti na univerzi: kar

115.000 leta 2011. Seveda se tu odpirajo mnoga vprašanja glede kakovosti visokošolskega študija in tudi aдекватne zaposlenosti mladih. Šolanje je brezplačno, štipendije obilne. Toda to zahteva posebno obravnavo.

Državljeni Slovenije so lastniki premoženja: kar 80 % stanovanjskega fonda je v individualni lasti. Realna povprečna mesečna plača za državljana Slovenije se je od leta 1991 do 2010 povečala za 79 % (nominalno od 43 na 967 evrov). Ob tem je spet treba pripomniti, da se je delitveno razmerje ustvarjalnega BDP poslabšalo v škodo zaposlenih: medtem ko je kapital dobil leta 1990 25 % ustvarjenega, delojemalci pa 63 %, se je to razmerje poslabšalo za delojemalce na 53 %, za delodajalce (kapital) pa izboljšalo na 35 %! Pa vendar statistika izkazuje, da ima danes kar 97 % slovenskih gospodinjstev – ki jih je nekaj prek 800.000 – v svojem stanovanju barvne televizorje, 98 % gospodinjstev hladilnik, 96 % pralni stroj, 81 % zamrzovalno skrinjo in celo 79 % osebni avtomobil. To poslednje je posebno indikativno. Državljeni Slovenije so postali mobilni: posedujejo kar 1.100.000 registriranih osebnih avtomobilov. Istočasno se je ekspanzivno povečala komunikativnost: leta 2000 je imelo mobilni telefon 22 % prebivalstva, že leta 2008 pa 90 %. In kar je še bolj presenetljivo: kar 61 % gospodinjstev ima danes računalnik in je z njim prek medmrežja povezano s svetom.

Pri vsem tem pa ob stalnem izpostavljanju tajkunstva Slovenija ni doživela takega šoka v razdelitvi dohodka, kot ga upravičeno izpostavlja »revolucija 99 %«. Slovenija je po analizi OECD najbolj egalitarna država v Evropi, saj prejema najbogatejša desetina prebivalstva samo 4-krat večji dohodek od najsiromašnejše desetine. V evropskem povprečju je to razmerje 1:10, v ZDA pa celo 1:15. Slovenija je zato še vedno razmeroma egalitarna država. In kar je pri tem posebno hvalevredno: slovensko prebivalstvo je zadržalo vrline, ki jih je izpostavljal sloviti psiholog dr. Trstenjak (delavnost, varčnost, poštenost),

saj je stopnja varčevanja 16 % BDP in slovensko prebivalstvo hrani v bankah kar 16 milijard evrov prihrankov oziroma depozitov. Delež prebivalstva, ki živi pod stopnjo siromaštva, se pogosto in upravičeno izpostavlja: stopnja siromaštva je kar 11 %, kar pa je še vedno pod evropskim povprečjem in daleč pod svetovnim.

Ob vsem tem je treba izpostaviti izraziti individualizem, povezan z libertizmom: kar 32,8 % gospodinjstev je eno-osebni, dodatnih 24,6 % pa dvoosebni, kar pomeni brez otrok (skupaj 57 %). Na drugi strani pa so gospodinjstva s štirimi ali več otroki, ki so še 1971 leta sestavljala kar 45 % vseh gospodinjstev, do leta 2011 padla na 24,4 % - relativno zmanjšanje za 100 %. Družina se je bistveno spremenila: še pred 20 leti smo imeli dve tretjini družin z otroki, danes je takih samo polovica in pred 20 leti smo imeli 17,7 % družin samohranilcev, danes pa je ta odstotek 25,2 %. Pred vojno se je samskih materam rojevalo samo 15 % otrok, danes pa ta odstotek presega 50 %.

Ta slika današnje Slovenije ne bi bila popolna, če ne bi spregovorili še o vplivu socialne države na sociološko strukturo naše družbe. Država danes praktično pre-razdeljuje kar 45 % BDP. Od tega namenja za socialno pomoč v ožjem smislu kar 20 % (oziroma 8369 milijonov evrov leta 2009). Največji del te pogače je namenjen pomoči starejšim (pokojnine itd.), skoraj 40 %. Drugi največji izdatek je zdravstvo 32,18 %, sledijo družina in otroški dodatki - 9,1 %, invalidnost - 7,2 %, pomoč brezposelnim - 2,5 %, smrt hranitelja družine - 7,3 %. Vsi ti izdatki so po sprejetju zakona pod strogo revizijo, da bi preprečevali zlorabe. Vendar ne more biti nobenega dvoma, da je socialna politika države - ki je pa močno obremenjevala državni proračun - blažila posledice ekonomske-finančne krize in kapitalističnega razslojevanja.

V skladu z do zdaj povedanim je anketira prebivalstva pokazala, da sta dve tretjini vseh vprašanih v bistvu zadovoljni s svojim gmotnim položajem, na videz protislovno pa se prav tako 2/3

anketiranih izjasnuje, da so nezadovoljni s »stanjem duha« in političnimi razmerami v državi. Prav to protislovje pa po mojem mnenju daje odgovor na prese-nečenje, za katerega so postregli volilni izidi: udeležba na volitvah je bila relativno visoka (65 %), kar govori o tem, da so se volivci zavedali pomena odločanja na volitvah in da so s svojim glasom hoteli prispevati k spreminjanju stanja in reševanju iz krize ter ogrožene narodne suver-nosti. Socialno-ekonomska slika Slovenije, o kateri sem govoril doslej, pa govori o tem, da slika dosedanje strankarske delitve ne odgovarja zaskrbljenosti prebi-valcev. Zato volivci niso glasovali za naj-avljene programe (malokdo, če sploh kdo, je prebral obširno rumeno brošuro 10 plus 100), ampak so dali glas tistim opcijam, za katere so verjeli, da lahko rešijo osrednji problem naše družbe: prezadolženost in z njo povezan problem ohranjanja suvere-nosti naše domovine.

III.

Naš osnovni nacionalni problem je past dolga! Ne akumulirana zunanja zadolži-tev države v višini 45 % BDP oziroma 16 milijard evrov, ampak breme odplače-vanja tega dolga, ki bo že prihodnje leto doseglo približno tri milijone evrov. Imeti bi morali vsaj 4 % letne rasti BDP, da bi lahko to breme odplačevali iz povečane rasti tega, kar proizvedemo. Nasprotno pa je naše gospodarstvo v stagnaciji oziroma blizu nje. Zato moramo iskati druge poti. Stranke in gospodarsko-finančni strokov-njaki ponujajo alternativne strategije:

- odprodaja državne lastnine, vključno z zlatimi rezervami v Narodni banki Slovenije,
- »vitka država« z zmanjševanjem dr-žavnega uradništva (zaposlenost v javnem sektorju se je od osamosvoji-tve povečala za 50.00 - zdaj je zapo-slenih 160.439 oseb) in zmanjševanjem državnih investicij,
- privatizacija ob ideološkem prepriča-nju, da je privatna »konkurenčnost« a priori boljši upravljavec kot država,

- ukinjanje družbene solidarnosti in uvajanje načela osebne odgovornosti: posebej z uvajanjem »individualnih računov« v pokojninskem sistemu,
- strategija splošnega varčevanja (zmanjševanja plač, pokojnin, socialnih transferjev, zdravstvene nege, šolstva itd.), na katero prisega Komisija EU ob istočasni zahtevi, da sama postane nekakšna »vlada federativne Evrope«,
- državna intervencija – vse do nacionalizacije s ciljem reševanja bančnega »krča«,
- povečana obdavčitev, posebej DDV.

Vsak od teh predlogov strategije ima svojo racionalno jedro, nobeden pa ne ponuja zaokroženega in konsistentnega načrta, kakršen je bil npr. Keynesov plan po drugi svetovni vojni. Zato se mi zdi modro prisluhni stari modrosti; rimski filozof Seneka je dejal: »Za tiste, ki ne vedo, kam so z jadrnico namenjeni, ni nikdar pravega vetra!« Treba je predvsem začrtati cilj in se sporazumeti o njem, potem pa je treba prepustiti kapetanu (krmarju) svobodo, da se bori z valovi in po lastnem preudarku in ob pomoči ostale posadke vodi ladjo proti cilju.

Najprej pa nekaj splošnih opažanj in ugotovitev:

- Dolg ni nikdar samo napačna odločitev dolžnika, ampak je prav tako tveganje upnika. Dejansko so imele svetovne banke, ki so posojila s tako lahkoto dajale, mnogo boljšo strokovno službo kot države in dolžniške banke, ki so posojila sprejemale. Tveganje mora biti zato razdeljeno na obe strani in to stališče je treba v mednarodnih krogih odločno zastopati.
- Finančno bogate države so ob eksploziji svetovnega finančnega balona velikodušno čez noč, brez sestankov na vrhu, samo v EU vrgle v bančni sistem 4600 milijard evrov, zdaj pa hočejo ta primanjkljaj pokrivati z varčevanjem na račun likvidacije socialne države.
- Naveza Mercosy je hotela evro uveljaviti kot svetovno valuto in tako namesto dolarja in ZDA vleči »senjoražo« iz

svetovne trgovine in finančnih tokov. Pokazalo pa se je, da brez zlata in vojaške sile ne moreš postati svetovna rezervna valuta. Amerika z druge strani je uvidela, da pomeni propad evra udarec tudi za njen izvoz. Zato je prišlo do tihega sporazuma, po katerem bo MDS pomagal pri financiranju evropskih deficitov. Evropska centralna banka (Draghi) je pristala na eskontiranje menic prezadolženih držav, kar pomeni »monetaryeasing« (monetarno lajšanje) oziroma inflacija. Amerika z inflacijo razvrednoti kitajske zadolžnice, Evropa pa pristaja na kompromis varčevanja in inflacije.

IV.

V takih svetovnih razmerah bo morala povolilna Slovenija, predpostavljam, da bo to Jankovičeva koalicija (PS, DESUS, SD, Virant in SLS), skleniti koalicijski sporazum (televizijska gostobesednost pogajalcev je dokaz nezrelosti). Mislim, da mora tak sporazum temeljiti na treh stebrih, ki jih predstavljam v nadaljevanju.

Nacionalni konsenz: vsi partnerji se morajo zavedati in obvezati, da gre za nacionalni interes oziroma za preživetje nacionalne identitete. V takih razmerah je treba potisniti v ozadje vse parcialne – strankarske, ideološke, stanovske, grupne in druge interese ter postaviti nacionalni interes kot temeljni dejavnik združevanja in kriterij akcije. Nacionalno enotnost je treba iskati v »enotnosti pluralizma«. V danih razmerah potrebujemo vlado »nacionalne gospodarske rešitve« (Markeš). Nacionalne suverenosti namreč ne moremo rešiti in ohraniti, če ne rešimo osnovnega gospodarskega problema, to je izogibanja »pasti dolgov«. Vsi liderji strank so v predvolilni kampanji poudarjali, da si postavljajo za pglavitni cilj reševanje narodne usode. Čim pa so bile volitve mimo, so takoj postavljali na mizo svoja ideološka »programska izhodišča« in »strankarske pogoje« za sodelovanje. Figuratивно bi dejal: »Hiša gori in gasilci se prepirajo, kako bodo gasili.«

Socialni konsenz: osnova nacionalnega konsenza je socialni konsenz. Pomanjkanje socialnega konsenza je botrovalo razpadu Pahorjeve koalicije (absurdni tandem ZSSS in SDS ob pokojninski reformi!). Prvo povolilno srečanje sindikatov in delodajalcev indicira, da se obe strani zavedata, da »smo vsi na isti ladji« in da je ena stran odvisna od druge. Pomanjkanje zavesti, da nacionalne suverenosti ne moremo reševati s trmastim vztrajanjem pri razredni logiki, je pripeljalo do predčasnih volitev. Država kot institucija zagotavljanja in uresničevanja človekovih pravic mora kot tretji člen socialnega konsenza nastopati kot dejavnik združevanja, ne pa kupčkanja.

Civilna družba: je na predčnih volitvah dokazala svojo moč oziroma svoj konstruktivni vpliv na javno mnenje in iskanje rešitve v kritičnih situacijah za narod. Zato naj tako pozitivno vlogo participacije tudi nadaljuje. Ljudska demokracija, za katero je Kocbek govoril, da je »najdragocenejša pridobitev osvobodilnega boja«, mora zaživeti v polnejši obliki. Ne vladanje, ampak upravljanje javnih zadev v službi narodu mora biti osnovni moto koalicijske vlade.

V.

Pragmatizem mora biti osnovna metoda dela nove koalicije. Danes prav nihče – niti vsi Nobelovi nagrajenci skupaj – ne more in ne zna napovedati strategije izhoda iz svetovne krize. Ideološki dogmatizem, pa naj gre za friedmanovski neoliberalizem, tobinovsko finančno disciplino, ali pa Krugmanovo neokeynezijanstvo, ne more dati konsistentnega odgovora na medsebojno prepletene tendence v svetovnem in nacionalnem gospodarstvu. Vsaka sprememba kateregakoli od bazičnih parametrov ima za posledico spremembo vseh ostalih: javnofinančno zmanjševanje izdatkov pripelje do zmanjševanja agregatne porabe, ta pa potem deluje na zmanjševanje proizvodnje in tako se spirala odvija navzdol. Reševanje zadolženosti s pomočjo »nadzirane inflacije« Nemcem

povzroči kurjo polt, saj se spominjajo katastrofe 1922. leta. Krčenje socialne države lahko pripelje do socialnih nemirov, ki destabilizirajo vsa druga prizadevanja.

Zato kaže, da je eklekticism – čeprav ga je Lahovnik napadel, češ da so to »iz vseh vetrov nanesene ideje« – še najboljše priporočilo. Ko je Roosevelt pred kongresom predlagal »National Reconstruction Act«, s katerim je inavguriral »New Deal«, je izjavil: »To je vse, kar vam lahko predlagam za zdaj. Čim bom pa videl, da katerikoli prijem, ki ga predlagam v tem zakonu, ne deluje, bom takoj prišel v kongres in predlagal spremembe.« Mislim, da moramo tak pragmatični pristop sprejemati tudi v današnjih negotovih časih.

V taki situaciji se moramo osvoboditi »levo/desnega« pristopa pri reševanju problemov. V gospodarsko-družbeni strukturi preteklega stoletja je levica v glavnem zastopala interese dela, desnica pa interese kapitala. Socialna moč dela je pripeljala do socialne države. Po drugi strani je kapital gradil svojo moč z ekspanzijo v globalizem. (Ameriške transnacionalne kompanije so med gospodarsko recesijo v ZDA, po podatkih Department of Commerce, ustvarile v obdobju 2007 – 2009 nič manj kot 35 % večje dobičke kot dotlej. To so dosegle s »selitvijo« v Indijo in na Kitajsko: na Kitajskem so te kompanije odprle 683.000 novih delovnih mest in v Indiji 392.000, medtem ko so istočasno v ZDA ukinile 864.000 delovnih mest.) Globalizem je danes ne samo ekonomska in politična stvarnost, ampak tudi in predvsem tehnološka. Ni povratka na nacionalne ekonomije iz prve polovice preteklega stoletja!

Potrebujemo novo razvojno paradigmo. V toliko ima gibanje TRS, ki se je pretvorilo v stranko, prav. V Združenih narodih in v Svetovni banki so to dejstvo že davno spregledali. Zato so tudi namesto BDP razvili koncept IHD (indeks človeškega razvoja), po katerem spada Slovenija v najvišjo kategorijo 193 držav članic OZN. Ta koncept pa nastopa za kvalitativni razvoj in ne zgolj kvantitativno rast GDP.

Tak koncept govori za reševanje našega problema po poti večje učinkovitosti in ne zgolj povečevanja proizvodnje ob krčenju povpraševanja in trgov.

VI.

Koalicijski sporazum naj bi zato deloval v okviru zgoraj opisanih stebrov – kot nekakšna OF, prilagojena današnjim izzivom. Enotni v obrambi nacionalne suverenosti, pluralistični in različni v parci- alnih interesih in vrednostnih predpostav- kah. Mi moramo ostati v EU in v evrskem območju ter tudi fiskalnem paktu, kar pa ne preprečuje istočasnega razvijanja naci- onalne suverenosti in nacionalne ekono- mije kot podlage kulturne identitete in sa- mostojnosti. V koaliciji sodelujoče stranke bodo zato morale doseči konsenz ne samo v pogledu temeljev oziroma nosilnih stebrov, ampak tudi v pogledu priorite- tnih nalog:

- Krepitev zakonitosti je osnovna naloga. Sedanja finančna kriza izhaja iz finančne nediscipline. Plačilna nelikvidnost je posledica pravosodne permisivnosti. Tragedija ni stečaj, veliko večja tragedija je vzdrževa- nje nelikvidnega podjetja pri življe- nju, ki potem kot kuga zastruplja in se širi na celotno gospodarstvo. Če smo se enkrat odločili za kapitalistič- ni razvoj, potem moramo vedeti, da je kapitalizem »kreativna destrukcija«. Schumpeter: »Nesposobni in prežive- li propadajo, inovativni in sposobni se dvigajo!«
- Zaposlenost, ne konkurenčnost mora biti osnovna naloga in cilj nacionalne vlade. Vedeti moramo, da je osnovni problem naše ekonomije v tem, da smo leta 2007 proizvedli 37 milijard evrov BDP-ja, danes pa samo 35 milijard evrov, kar pomeni za dve milijardi manj. In ker smo zadržali »pravice« oziroma transferje iz državnega prora- čuna na isti višini, nam je letno zmanj- kalo za dve milijardi evrov, ki smo jih pokrivali z zadolževanjem. To nas je pripeljalo v past dolgov. Pot iz tega

položaja ni samo v ponovnem zapo- slovanju danes brezposelnih, ampak tudi v zaposlovanju kapacitet, ki danes stoje mrtve. Zato ne investicije za vsako ceno, ampak inovacije za vsako ceno. Inovacije pa lahko dosegamo na obstoječih tehnoloških kapacitetah in ne nujno novih strojih. Konkurenčnost je treba dosegati z inovativnim mene- džmentom, ne pa s subvencijami.

- Zaupanje: Janković upravičeno govori o potrebi »vrnitve nasmeha na lica naših ljudi«. Ljudje so na volitvah pokazali neverjetno stopnjo zaupanja v nov pristop, ki bo nedogmatičen, učinkovit in socialen. Ljudje so siti glumaštva, ki se hrani iz zadolževanja. Mlade gene- racije se zavedajo, da živimo na kredit, ki ga bodo plačevali oni. Zaupanje se pa gradi na delih!

VII.

In končno: ZZB v povolilnem obdobju. Čeprav je predsedstvo ZZB ponovlje- no opozarjalo, da borčevska organizaci- ja ostaja svetovnonazorsko in tudi poli- tično-strankarsko pluralistična, je med kampanjo prišlo do različnih mnenj in opredelitev, ki so jih mediji takoj pogra- bili in napihnil. Izidi volitev so pokazali, da je bila taka usmeritev predsedstva in glavnega odbora pravilna. Zato se borimo ne samo za ohranjanje in utrjevanje notranje enotnosti ZZB. Naše zavzemanje za nacionalni konsenz gre v isti smeri.

Domovina je pred novo in težko preiz- kušnjo. Borci/partizani in tudi drugi pri- vrženci vrednot NOB smo ji vedno stali ob strani v najtežjih preizkušnjah v zgodovi- ni. Tako tudi danes.

Ljubljana, december 2011

Janez Stanovnik,
predsednik ZZB NOB Slovenije

SEZNAM PREDSTAVNIKOV(IC) POKRAJINSKIH SVETOV ZB V GLAVNEM ODBORU ZVEZE

(pomotoma izpuščeni v prejšnji številki)

Zap. št.	IME IN PRIIMEK	IME POKRAJINE / REGIJE
1.	LEOPOLD GROŠELJ	Zasavje (Trbovlje, Hrastnik, Zagorje)
2.	SILVO GORENC	Posavje (Krško, Brežice, Sevnica)
3.	STANE MELE	Savinjsko območje (Celje, Velenje, Mozirje, Žalec, Slovenske Konjice, Šentjur, Šmarje, Vojnik, Laško)
4.	JOŽE BERCE	Podravje (Maribor, Lenart, Duplek, Pesnica, Ruše, Ptuj, Ormož, Slovenska Bistrica)
5.	FRANC HAJNAL	Pomurje (Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer)
6.	ŽELJKO KLJAJIČ	Koroška (Dravograd, Radlje, Slovenj Gradec, Mežiška dolina)
7.	DOROTEJA OSTERMAN	Gorenjska (Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Tržič, Dovje-Mojstrana)
8.	RINO VELIKONJA	Severna Primorska (Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica, Tolmin)
9.	JERKO ČEHOVIN	Južna Primorska (Koper, Izola, Piran, Sežana, Ilirska Bistrica, Postojna)
10.	FRANCI ŠALI	Dolenjska z Belo krajino (Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Semič, Trebnje)
11.	JANEZ KIKELJ	Notranjska (Cerkljica, Logatec, Vrhnika, Borovnica)
12.	JOŽE NOVAK	Južno slovensko območje (Grosuplje, Ribnica, Kočevje)
13.	MARIJA MAJHENIČ	Osrednje slovensko območje (Litija, Kamnik, Domžale, Moravče, Trzin, Mengeš, Lukovica)
14.	JULKA ŽIBERT	Mestna zveza Ljubljana (Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Center, Ljubljana Šiška, Ljubljana Moste-Polje, Ljubljana Vič-Rudnik, Medvode, Črnuče, Zarja spominov, Odmev Mokrc)

INFORMACIJA O FACEBOOKU ZB V LETU 2011

Z napredkom tehnologije se je razvilo tudi socialno omrežje facebook, ki je prepletlo svojo mrežo dobesedno po vseh kotičkih sveta. Trenutno ga ne more premagati nobeno drugo socialno omrežje, saj facebook vsak dan znova pridobiva ogromno število novih uporabnikov. Ravno zaradi teh dejstev skozi leto nastanejo zanimive številke. Pa si jih pogledajmo!

- 48 % uporabnikov med 18 in 34 leti se odpravi na profil takoj, ko se zbudi
- 30 % uporabnikov facebooka šteje 35 in več let
- 48 % Američanov zelene novice najdejo na facebooku in ne na drugih spletnih straneh.

Dostopnost na vsakem koraku, samo klik in že si tam. Dobrodošel v „modernem“ svetu. V 20 minutah se na facebooku zgodi naslednje:

- objavi se milijon povezav
- pošlje se 1,5 milijona povabil za dogodke
- nastane 1,9 milijona sprememb stanja uporabnikov
- 2 milijona povabil za prijateljstvo
- naloži se 2,7 milijona fotografij
- pošlje se 2,7 milijona zasebnih sporočil
- napiše se 10,2 milijona komentarjev.

Pri facebooku je vsak dan očitno zelo zanimivo, kar jasno povedo številke. Ni kaj, facebook je senzacija stoletja ...

Posameznik se sam odloči, ali se bo pridružil tej socialni mreži ali ne. Vendar se mi zdi, da danes brez profila na facebooku ne obstajaš. Vsi govorijo samo še o facebooku.

Tako smo se tudi v Zvezi borcev za vrednote NOB podali na to socialno omrežje, kjer na naših dveh straneh: **Zvezi borcev** in **Zvezi borcev za vrednote NOB** dnevno medsebojno komunicira naših 1300 prijateljev. Njihovo število se iz dneva v dan povečuje. Naši člani so iz vseh starostnih skupin, seveda pa se nam

pridružuje veliko mladih. Iz dneva v dan jih je več. Zanimive so naše razprave o aktualnih dogodkih, o ciljih socialne družbe, o našem poslanstvu in vizijah, ki jih naši prijatelji oplemenitijo s svojimi stališči in pričakovanji. Ker se pretežno družimo ljudje iz istega vrednostnega sistema, se med seboj podpiramo in pridobivamo mnoge nove poglede na družbo in svet.

Organizirali smo se kot skupina 12 volonterskih administratorjev iz različnih pokrajinskih svetov, ki se medsebojno tudi srečujemo z namenom, da se izobražujemo pa tudi poenotimo in uskladimo glede dela ter sodelovanja. Naj se predstavimo, da boste vedeli, kdo je lahko z vami, ko ste na facebooku: to smo Olga, Ana, Branko, Marjan, Janja, Iztok, Andrej, Marija, Alenka, Tilka, Roman in Jožica.

Vabimo člane Zveze borcev za vrednote NOB, da se nam pridružite in sodelujete pri našem prijateljskem druženju in izmenjavi mnenj. Sodelovanje vsakega od vas je lahko za vse nas zelo dragoceno, ker nas lahko sprti obveščate o vseh dogodkih iz vašega okolja, pa tudi posredujete vaša stališča, želje, razmišljanja in spomine.

Če bi v posameznih pokrajinskih svetih želeli kakšno pomoč in podporo, se lahko obrnete na administratorja na svojem območju, pa tudi na vodjo spletnih projektov. Dobrodošli! Naenkrat boste obkroženi s skupino dobromislečih ljudi.

Ljubljana, januar 2012

Mag. Marija Turnšek Mikačič,
vodja spletnih projektov
marija.turnsek-mikacic@cultos.net

POROČILO O UDELEŽBI NA SLAVNOSTNI SEJI SUBNOR SRBIJE V BEOGRADU OB 70. OBLETNICI VSTAJE NARODOV SRBIJE

Na podlagi sklepa 6. seje kolegija ZZB NOB Slovenije z dne 29. 11. 2011 sem se 14. decembra 2011 v Beogradu udeležil slavnostne seje republiškega vodstva SUBNOR Srbije, posvečene 70. obletnici vstaje narodov Srbije.

Omenjene seje se udeležilo okrog 250 predstavnikov vodstvenih organov SUBNOR (od občinskih do republiških), veliko število gostov (predstavniki različnih civilnodruženih organizacij in društev), delegacije borčevskih organizacij nekaterih sosednjih in drugih držav (Azerbajdžan, Bolgarija, Črna Gora, BiH, Hrvaška in Slovenija) ter predstavniki nekaterih diplomatskih misij v Beogradu (Belorusija, Črna gora, Bolgarija, Ruska federacija, Kitajska, Velika Britanija). Iz slovenskega veleposlaništva se je ni udeležil nihče.

Iz slavnostnega govora prof. dr. Miodraga Zečevića, predsednika SUBNOR Srbije, povzemam nekatere vsebinske poudarke:

S proslavo obletnice ustanovitve 1. proletarske brigade (21. decembra 2011) bo SUBNOR Srbije sklenil letošnja praznovanja v počastitev 70. obletnice vstaje narodov Srbije proti fašističnim okupatorjem in njihovim domačim pomagačem.

Dan, na katerega je bila sklicana slavnostna seja, tj. 14. december, ima za antifašiste Srbije in še zlasti za antifašiste Beograda veliko simboliko in poseben pomen. Tega dne leta 1939, na začetku 2. svetovne vojne in na predvečer zasedbe Jugoslavije, je prišlo do prvega spopada antifašistov Srbije s kraljevo žandarmerijo, v katerem je umrlo pet demonstrantov, ranjenih pa jih je bilo več kot 60. Ime ulice, na kateri so padle prve srbske

žrtve fašizma, je, žal, zbrisano, kot se to v »novih časih« sicer dogaja. Najhuje pa je, da so aktualne oblasti razglasile za neveljavnega in dokončno zbrisale tudi enega najpomembnejših srbskih praznikov: 7. julij - dan vstaje narodov Srbije.

SUBNOR-ju je v veliko spodbudo dejstvo, da so letošnjo jubilejno obletnico začetka NOB v Srbiji proslavili množično. To je hkrati dokaz, da množice starejših in mlajših ljudi še vedno cenijo resnico in vrednote NOB.

Predsednik se je posebej zahvalil vsem posameznikom in organizacijam, ki pomagajo SUBNOR-ju v tem neprijaznem političnem ozračju, naperjenem proti NOG in NOB, v katerem je izdaja domovine postala del uradne narodove zgodovine. Za srbski narod je bilo kakršnokoli sodelovanje z osvajalci vedno največja nacionalna sramota in nekaj najgršega, kar se lahko zgodi svobodoljubnemu narodu. Zato sta kolaboracija in boj proti narodnoosvobodilnemu gibanju narodov Srbije sramotni tujek v zgodovini Srbije. Z nedavno sprejetimi zakoni srbske skupščine je bila vsemu navkljub opravljena popolna in dokončna rehabilitacija fašistične preteklosti v Srbiji za časa 2. svetovne vojne. S tem je bila pro-nacističnim silam dana ideološka podpora in hkrati neomejen politični prostor za njihovo delovanje, Srbiji pa je dolgoročno povzročena velika politična in moralna škoda. Osramočeni so narodi Srbije in njihov protifašistični boj ...

Prisotne sta najprej pozdravila državna sekretarja za obrambo in za socialno varstvo, ki sta z različnimi poudarki dokaj spoštljivo govorila o NOB.

Udeležence slovesnosti so pozdravili naslednji tuji gostje: Andrija Nikolić, predsednik SUBNOR Črne gore; Čavdar Stoimenov, predsednik Bolgarske antifašistične zveze (tudi v imenu Mednarodne zveze veteranov), Ratko Maričić, predsednik SABA Hrvaške, Kemal Alijev, delegat Sveta vojnih veteranov Azerbajdžana, in Štefan Cigoj, predstavnik ZZB NOB Slovenije.

V svojem pozdravu sem med drugim poudaril: člani ZZB za vrednote NOB

Slovenije, s predsednikom Janezom Stanovnikom na čelu, tovariško pozdravljamo vse borce in člane SUBNOR Srbije in se zahvaljujemo za povabilo na slovesno sejo ob tako pomembnem jubileju, kot je 70. obletnica vstaje in boja narodov Srbije proti nacifašističnim osvajalcem. Srbske in slovenske protifašiste je združil prav veličastni narodnoosvobodilni boj proti nacističnemu in fašističnemu okupatorju, ki je hotel zaslužniti naši domovini. V tem boju smo bili zmagovalci. Žal pa ideali, za katere so se bojevali Titovi partizani, pomenijo za nekatere novodobne politične združbe zgodovinski balast, ki bi ga bilo treba odstraniti ali vsaj zamolčati. Te združbe se trudijo, da bi spremenile zgodovinsko resnico, da bi si potem lažje oprale svojo vest in se dokopale do oblasti.

Svoj nagovor sem končal z mislijo, da je naloga vseh demokratičnih sil in antifastičstov boj proti pačenju zgodovine našega osvobodilnega boja in hkrati vztrajno zavzemanje za uveljavitev idealov in vrednot tega boja, zlasti med mlado generacijo.

(Pozdrav je bil sprejet zelo pozitivno, kar so mi potrdili tudi udeleženci v pogovorih po seji.)

Pogovori z vodstvom SUBNOR Srbije:

S predsednikom dr. Miodragom Zečevićem sem se srečal že ob mojem prihodu na sedež SUBNOR-ja. Predlagal je, da bi se po slovesni seji in obveznostih z drugimi delegacijami srečali na mirnejšem sestanku, v širšem krogu. Na tem srečanju so poleg predsednika Zečevića sodelovali: Dragomir Vučićević (ambasador v pokoju), predsednik komisije za mednarodne odnose; Dušan Čukić in nekateri drugi člani republiškega vodstva SUBNOR.

Predsednik dr. Zečević je uvodoma znova izpostavil probleme, s katerimi se srečuje SUBNOR. Dejal je, da je SUBNOR Srbije kljub neprijetnim razmeram še vedno močan moralni dejavnik in da pomeni solidno osnovo za nadaljnje delo med množicami. Izrazil je mnenje, da bo »ljudi enkrat vendar srečala pamet« in da ne bodo dovolili nadaljevanja politike, ki pelje v dokončni razkroj srbske družbe. Dalj časa se je zadržal pri

problemu rehabilitacije kolaboracije. Sodišče je pred kratkim popolnoma rehabilitiralo kneza Pavla Karadžordževića, pripravlja se podobna sodba za Nedića, Ljotića in druge zločince. Kolaboranti ne bodo dobili samo »moralnega zadoščenja«, temveč bodo verjetno sčasoma dosegli tudi statusno in materialno. Skratka: četniki, nedičevci, ljotičevci in drugi so (ali pa še bodo) dobili status borcev NOR, kar naj bi pomenilo, da so se tudi oni »borili za Srbijo«.

Predsednik dr. Zečević je spet načel vprašanje srečevanja borčevskih organizacij bivših jugoslovanskih republik. Dejal je, da je organiziranje srečanj ob spomeniku na Sutjeski zelo težavno zaradi »trmarjenja« Republike srbske; da so srečanja na Kozari skoraj nemogoča, ker je Kozara nekako pozabljena; da bodo srečanja v Kumrovcu nemogoča, če bo Hrvaška res prodala stavbo nekdanje politične šole, itd. Zečević je bil mnenja, da bi morali posvetiti več pomena skupnemu spominjanju na sremsko fronto in legendarni preboj, ki je bistveno prispeval h končni osvoboditvi velikega dela jugoslovanskega ozemlja. Glede srečanj v Jajcu je prepričan, da »potekajo stvari v skladu z dogovori«.

Ob koncu pogovora, ki je bil bolj ali manj informativnega značaja, smo se dotaknili tudi vprašanja stikov SUBNOR-ja Srbije z ANPI. Ugotovil sem, da o italijanski borčevski organizaciji nimajo najboljšega mnenja. Na podlagi naših izkušenj sem skušal pojasniti koristnost stikov z italijanskimi antifašisti. Strinjali so se z mano in dodali, da je njihov problem samo v pomanjkljivi komunikaciji.

Pogovor smo končali s skupno ugotovitvijo, da imamo veliko sorodnih problemov, o katerih bi se bilo treba medsebojno obveščati, zlasti o tistih, ki so širšega pomena in v skupnem interesu (npr. o pojavih neofašizma).

Nova Gorica, 17. 12. 2011

Štefan Cigoj,
predsednik komisije
za mednarodne odnose

PODELITEV ZLATE PLAKETE ZZB ZA VREDNOTE NOB SLOVENIJE VELEPOSLANIŠTVU RUSKE FEDERACIJE V RS

Janez Stanovnik, predsednik ZZB za vrednote NOB Slovenije, je 21. 12. 2011 podelil visoko odlikovanje ZZB, **zlato plaketo**, Veleposlaništvu Ruske federacije v Sloveniji, katero je v prostorih Zveze prevzel veleposlanik Ruske federacije v Sloveniji g. Doku Zavgajev.

ZZB je zlato plaketo podelila kot priznanje in zahvalo za:

- vzorno skrb za grobišča sovjetskih junakov, ki so med drugo svetovno vojno padli na slovenskih tleh v našem skupnem boju za svobodo proti nacifašizmu;
- financiranje spominske plošče na Trnovem padlim borcem Ruskega bataljona v okviru IX. korpusa NOV in POS in za skrb za druga spominska znamenja padlim sovjetskim vojakom po Sloveniji;
- redno vsakoletno sodelovanje na komemoracijah, na katerih skupaj z našimi predstavniki izkazujejo spoštljiv in časten spomin na junake narodnoosvobodilnega protinacifašističnega boja v letih 1941-1945;
- stalno prijateljsko sodelovanje z našimi organizacijami ZB na lokalnih in državni ravni.

Zlata plaketa naj bo spodbuda za enako ravnanje in prijateljsko sodelovanje tudi v prihodnje.

★★★

SPOMINSKA SLOVESNOST NA OSANKARICI

Pri Treh žeblijih na Osankarici v osrčju Pohorja je v soboto, 7. 1. 2011, potekala spominska slovesnost ob 69. obletnici zadnjega boja Pohorskega bataljona, na

kateri se je zbralo okoli 3000 ljudi, največ v zadnjih dvajsetih letih.

Zgodba »Pohorskega bataljona je priložnost za razmislek o prihodnosti, je dejal slavnostni govornik, načelnik generalštaba Slovenske vojske Alojz Šteiner.

»Velikokrat smo se spraševali, kaj smo se iz izkušenj prednikov naučili in ali nam to lahko pomaga v prihodnosti. Povemo lahko, da se zavedamo naših korenin, da cenimo vsa prizadevanja za svobodo in enakost, da smo zaskrbljeni, ker imamo pozabljiv odnos do vojaške zgodovine in domoljubja,« je v nagovoru dejal Šteiner in dodal, da »zato kličemo k domoljubju in odgovornosti do zgodovine, pa tudi do naše prihodnosti«.

Prireditve se je po poročanju radia udeležilo okoli 3000 ljudi, največ v zadnjih nekaj letih.

Partizanska enota Pohorski bataljon je bila ustanovljena 11. septembra 1942 v Dobrovljah na Pohorju. V začetku je enota štela 90 borcev, poveljeval pa ji je Rudolf Mede. Pohorski bataljon je izvedel številne akcije, 21. decembra 1942 pa se je premaknil proti Osankarici, kjer si je uredil zimski tabor. Prve dni leta 1943 so nemške sile odkrile partizanski tabor, 8. januarja pa ga je obkolilo okoli 2000 nemških vojakov. V boju je življenje izgubilo 69 borcev Pohorskega bataljona.

Mag. Andrej Šušteršič,
generalni sekretar
ZZB za vrednote NOB Slovenije

Foto: ZB NOB Slovenska Bistrica

SPOMINSKA SLOVESNOST OB 70. OBLETNICI DRAŽGOŠKE BITKE

V teh dneh mineva 70 let od legendarne, pa vendarle tragične dražgoške bitke; legendarne zato, ker je bila največja odporniška bitka do takrat na ozemlju, ki ga je obvladoval nemški rajh, tragična pa, ker je nakazala nove razsežnosti vojn - veliko žrtev med civilnim prebivalstvom. Iz maščevanja je okupator namreč pobil 41 domačinov, druge razselili, vas pa požgal in kasneje vseh 240 objektov zminiral do tal, med drugim tudi cerkev in šolo.

»Tega vojnega zločina nad civilnim prebivalstvom ni opravičevala nobena vojaška nuja, ni dovoljevalo prav nobeno pravilo vojnega prava,« je ob letošnji slovesnosti med drugim dejal **slavnostni govornik, predsednik republike dr. Danilo Türk**, in upor proti okupatorju označil »za junaško dejanje in izraz visoke politične zrelosti naroda«. Kot temeljno sporočilo dražgoške bitke in narodnoosvobodilnega boja sploh je označil »sposobnost slovenskega naroda, da je v najtežjih trenutkih svoje zgodovine vzel svojo usodo v lastne roke in prelomil s dotedanjo pasivno tradicijo«. Poudaril je, da smo to sposobnost izkazali še pred dvajsetimi leti pri osamosvojitvi in da je »od takrat dalje odgovornost za našo usodo zgolj v naših rokah«.

Ni pa se mogel izogniti aktualni problematiki. »Potrebujemo vlado, ki bo delovala hitro, skladno, ki bo operativna in ki se bo znala soočiti z najnujnejšimi nalogami,« je še dejal in parlament pozval, naj ne bo »le tribuna politične razprave in mesto zakonodajne moči, saj sedanje reforme kličejo k vlogi državnega zbora kot dejavnika strateških in morda celo zgodovinskih odločitev«. Politične stranke in vse politične akterje je pozval »k zavezništvu za reforme«.

Zbranim je spregovoril tudi **predsednik Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije Janez Stanovnik**, ki je Dražgoše označil za simbol slovenstva, trpljenja, junaštva in ustvarjanja slovenske suverenosti. Povzel je Cankarjeve besede: »Narod si bo pisal sodbo sam« in nadaljeval, da je slovenski narod znal reči »ne« in se boriti za neodvisno, samostojno državo, ki »sama odloča o svoji lasti in oblasti«. Okrcal je potezo ameriškega veleposlanika, ki naj bi si vzel pravico, »da skliče fantomsko koalicijo«. Njegovo dejanje je označil kot nedostojno povabilo, za stranke, ki so se mu odzvale, pa je znova uporabil Cankarjeve besede: »Hlapci, za hlapce rojeni, za hlapce vzgojeni ... Zamislili so si še novo obliko manipulacije, da bodo zgradili nekakšno vlado narodne enotnosti – brez naroda – in spet smo rekli 'ne', ne takim manipulacijam – nočemo koalicije voljnih, ampak koalicijo narodu zvestih,« je še dejal Stanovnik in medije

pozval, naj jasno zapišejo, »da smo na svoji zemlji svoj gospod in da iz te zemlje ne bodo nikoli napravili banana republike«.

Prireditve se je udeležila večtisočglava množica, med njimi dobršen del slovenske vlade v odhodu, predsednik državnega sveta Blaž Kavčič, prvi predsednik republike in lanskoletni slavnostni govornik Milan Kučan, predstavniki Slovenske vojske in številni poslanci ter okoliški župani, med njimi tudi aktualni mandatar Zoran Jankovič, ki je zgolj s svojo prisotnostjo požel velik aplavz. Tudi novinarjev se je zbralo več kot običajno, čeprav je ta prireditev, tudi zavoljo številnih spremljevalnih dogodkov, že sicer dobro medijsko pokrita.

Stalnica prireditve namreč ostaja 12 organiziranih pohodov in kolesarskih vzponov v organizaciji planinskih in športnih društev. Najdaljšo tradicijo ima

pohod čez Jelovico iz Soteske v Bohinju, najzahtevnejši je 25-kilometrski vzpon in spust čez Ratitovec, ki se ga je letos udeležilo prek 250 pohodnikov, najdaljši pa je 38-kilometrski, letos že 33. po vrsti, spominski pohod Po poti Cankarjevega bataljona s Pasje ravni, ki se ga je letos udeležilo skoraj 600 pohodnikov. Po oceni predsednika organizacijskega odbora Zdravka Krvine se je na pot organizirano sicer odpravilo prek tri tisoč pohodnikov, nekateri že krepko pred polnočjo. Spremljali so jih polna luna, zmerne temperature in le nekaj malega snega.

»Spominjam se tistih dni pred 70 leti, prav jutri je obletnica začetka dražgoške bitke, le da so bile vremenske razmere čisto drugačne; dva metra snega in minus 25 stopinj Celzija ...« je ob letošnji slovesnosti svoje spomine strnil tudi eden od dveh še živečih udeležencev dražgoške bitke Franc Čopi Borutin.

Recitacije v izpovedi 93-letnega dramškega igralca in partizana Aleksandra Valiča ter njegovega vnuka Domna Valiča so s čustvi še dodatno napolnile prizorišče v naravi ob 16 metrov visokem spomeniku, ki je bil postavljen leta 1976 v spomin na junaštvo in trpljenje borcev Cankarjevega bataljona ter 41 ustrelenih in 19 padlih vaščanov med NOB.

Nastopil je še orkester Slovenske vojske pod vodstvom Gregorja Vidmarja, Tržaški partizanski pevski zbor Pinka Tomažiča iz Trsta pod vodstvom Pije Cah in Partizanski pevski zbor pod vodstvom Franca Gornika.

Silvana Knok, TVM

PONUDBA THERMANE LAŠKO ZA ČLANE ZB

Thermana Laško

Kjer se srečajo tradicija, zdravje in dobro počutje

30 % popusta na kopanje

Velja za celodnevne vstopnice za kopanje v Termalnem centru Wellness Park Laško in bazenih Zdravilišča Laško. Samo za člane ZZB NOB (ki se izkažejo s člansko izkaznico) in njihove spremljevalce v obdobju 27.2. – 6.4.2012. Pri vstopnicah za Termalni Center ni vračila za predčasni izhod.

PODARIMO VAM DODATNI DAN BIVANJA

Posebna ponudba za vse člane ZZB NOB (26.2. – 27.4.2012)

Program 3 dni / 2 noči + 1 noč gratis

v hotelu Zdravilišče Laško**** 141 € / na osebo

v hotelu Wellness Park Laško****Superior 174 € / na osebo

Program vključuje: namestitev v dvoposteljni sobi izbranega hotela, 3 x polpenzion (zajtrk in večerja), neomejeno kopanje v hotelih Thermane Laško (tudi na dan odhoda), vstop v fitness, 1 x GRATIS DARILNI BON v vrednosti 10 € za wellness storitve, brezplačno uporabo kopalnega plašča (za odrasle), brezplačni internet v sobi, dnevna ponudba animacije, sprostitve in rekreacije. Ponudba velja za člane, ki se izkažejo s člansko izkaznico ZZB NOB in njihove spremljevalce.

Informacije in rezervacije:
080 81 19 | 03 423 21 00
info@thermana.si
www.thermana.si

WELLNESS PARK LAŠKO

ZDRAVILIŠČE LAŠKO

THERMANA
Laško